

Datum raadsvergadering	30-03-2016
Raadscommissie	F&V
Datum raadscommissie	09-03-2016
Bijlagen	3

Registratienr.	5462814
Datum B&W besluit	16-02-2016
Portefeuillehouder	Schroor
Steller	C. Bel
Telefoon	9455
E-mail	chris.bel@groningen.nl

Onderwerp

Treasurystatuut 2014-2015

De raad besluit:

1. het "Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017", conform bijgaand ontwerp vast te stellen;
2. het "Treasurystatuut gemeente Groningen 2014-2015", vastgesteld bij raadsbesluit van 19 februari 2014, nr. 6h, in te trekken met ingang van de dag waarop het Treasurystatuut bedoeld onder 1 in werking treedt;
3. het Treasurystatuut onder 1 een geldigheidsduur te geven van twee jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding;
4. dit besluit in werking te laten treden op de dag na die van de bekendmaking met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016;
5. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het elektronisch gemeenteblad.

Samenvatting

De afdeling Financiën Specialistische Functies/Treasury fungeert als de interne bank van de gemeente Groningen. Zij is actief op de geld- en kapitaalmarkt. De gemeente Groningen beschikt over een eigen Treasurystatuut.

In dit statuut vertalen we de wettelijke kaders van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) in concrete afspraken op gemeentelijk niveau. Voor 2016-2017 stellen wij een nieuw Treasurystatuut voor. Hierin staan nieuwe afspraken in vergelijking met het eerder vastgestelde statuut 2014-2015. Het gaat om de volgende wijzigingen:

1. we vermijden resterende verwijzingen naar diensten en hebben deze vervangen;
2. de korte mismatchlimiet kent een gewijzigde berekening (artikel 4);
3. we passen de berekening van het ROP aan op het vervallen van de reserve RSP (artikel 5);
4. we voegen de mogelijkheid van opgenomen leningen bouwoffensief Groningen toe (artikel 5);
5. we vernieuwen de richtlijnen voor financiering van derden (artikel 6);
6. we voegen de mogelijkheid van garanties op geldleningen bij regelingen toe (artikel 6).

In de paragraaf argumenten/afwegingen lichten we de zes wijzigingen toe.

Met het vaststellen van het Treasurystatuut 2016-2017 stelt de gemeente de uitgangspunten en doelstellingen voor het Treasurybeleid opnieuw vast.

Inleiding

Treasury verzorgt de financiering van de gemeente Groningen en fungeert als interne bank voor de gemeente. Niet al het geld dat de gemeente nodig heeft voor de uitvoering van haar taken hoeft op elk moment beschikbaar te zijn. Bijvoorbeeld omdat plannen nog niet klaar zijn. Zowel geld lenen als uitlenen is toegestaan. De afdeling Treasury voorziet in de actuele financieringsbehoefte door onderhandse leningen af te sluiten. Dat zijn leningen waarbij we de voorwaarden in overleg met de geld gevende partij kunnen vaststellen.

Sinds de start van het schatkistbankieren in 2013 zijn de wettelijke kaders voor het gemeentelijke Treasurybeleid ongewijzigd gebleven. Voor wat betreft de voor de gemeente geformuleerde regelgeving is er voor het komende jaar de noodzaak om de richtlijnen voor het verstrekken van geldleningen aan derden nader te verduidelijken en van kaders te voorzien. Ook wordt in lijn met het prudente risicobeheer van de gemeente Groningen de omvang van de korte mismatch limiet beperkt. Verder is er geen sprake van significante wijzigingen.

Beoogd resultaat

Onze nadruk bij het Treasurybeleid ligt op prudent beheer en risicobeperking. Daarom heeft het gemeentelijke Treasurystatuut strengere regels dan wettelijk is voorgeschreven.

De belangrijkste regels voor risicobeperking zijn de kasgeldlimiet en de korte mismatchlimiet. Beide stellen grenzen aan het renterisico wat we lopen door kort te lenen. De kasgeldlimiet werkt op korte termijn en voorkomt te veel rood staan. Deze limiet is in de Wet FIDO opgenomen en beweegt mee met de omvang van het begrotingstotaal.

Onze eigen korte mismatchlimiet werkt op lange termijn. Het idee van deze limiet is dat de gemeente haar vaste activa in principe financiert met lang eigen vermogen of met lang vreemd vermogen. Afwijken mag, maar niet te veel. Deze limiet beweegt mee met het beschikbare vreemd vermogen.

De laatste paar jaar is het eigen vermogen afgenomen en het vreemd vermogen toegenomen. Daardoor werd de korte mismatchlimiet ruimer. In dit statuut maken we onze eigen limiet weer strenger.

De regelgeving voor financiering van derden was tot nu toe summier in het statuut opgenomen. Dat wordt met de gewijzigde en aanvullende kaderstelling ingaande 2016 verder uitgewerkt. Kern hiervan is dat geen leningen worden verstrekt, tenzij in het kader van de publieke taak onder stringente voorwaarden en bij voorkeur door externe banken buiten de gemeente om. In alle gevallen worden besluiten voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan de raad. Ook besluit de raad over het instellen van regelingen.

Tot slot zijn er enkele technische en redactionele wijzigingsvoorstellen.

Kader

Met de invoering van een Treasurystatuut vertalen we ook op de formeel juiste manier de wettelijke kaders van de wet FIDO in concrete afspraken op gemeentelijk niveau. In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het Treasurybeleid.

Het Treasurystatuut heeft een geldigheidsduur van twee jaar, vanaf de datum dat het in werking treedt. De vernieuwing van het huidige statuut is voorzien voor de jaren 2016 en 2017.

Argumenten/afwegingen

Verwijzingen naar diensten zijn vermeden en vervangen.

Overall waar in het statuut nog verwijzingen stonden naar diensten hebben we die vervangen door organisatieonderdelen of de gemeente Groningen.

De korte mismatchlimiet kent een gewijzigde berekening.

Met de korte mismatchlimiet beperken we het risico van kortlopende leningen.

We berekenen de limiet als een percentage van de netto opgenomen vaste schuld. Omdat deze schuld de laatste paar jaar is opgelopen, werd de limiet ook hoger. Op dit moment is de limiet ruimer dan de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet. Dat past niet bij het risicoprofiel waarvoor we als gemeente hebben gekozen. Daarom verlagen we het percentage van 17,5 naar 12,5%. De korte mismatchlimiet voor 2016 komt daarmee uit op afgerond 114 miljoen euro.

Aangepaste berekening ROP wegens wegvallen reserve RSP.

Bij de berekening van het ROP werd de omvang van de reserve RSP in verband met de grote omvang en de verstoring ervan op het ROP buiten beschouwing gelaten. Met het wegvallen van de reserve in verband met de betaling van de bijdrage aan de provincie Groningen is deze noodzaak niet langer aanwezig.

Financiering lening o/g ten behoeve van bouwoffensief.

Aan het betreffende artikel is toegevoegd de reeds bij leningen u/g derden opgenomen mogelijkheid van financiering woningbouw in het kader van het bouwoffensief Groningen. De toevoeging is van redactionele aard.

Richtlijnen financiering derden.

Voor wat betreft de financiering van derden is de kaderstelling ten opzichte van het vorige statuut uitgebreid en verduidelijkt. Uitgangspunt is en blijft dat de gemeente in principe geen leningen aan derden verstrekt, tenzij wordt voldaan aan de noodzakelijkheid vanuit het publieke belang en onder stringente voorwaarden. Derdenfinanciering zal in principe door de markt moeten kunnen plaatsvinden. Dit betekent dat financieringsverzoeken van derden streng aan de poort zullen worden beoordeeld. Waar mogelijk zal direct worden doorverwezen naar zakenbanken of innovatiefondsen. In voorkomende gevallen is er ruimte om aan derden financiering te verstrekken. Dit kan zowel maatleningen betreffen als leningen in het kader van door de raad vast te stellen regelingen, waarbij sprake is van een bundeling van in omvang beperkte leningen uit praktische overwegingen. Leningen worden bij voorkeur door externe partijen verstrekt of als alternatief gezamenlijk met externe financiers. Pas in laatste instantie verstrekt de gemeente zelf geldleningen. Ook is onderscheid gemaakt tussen gematcht gefinancierde leningen aan derden van enig volume (minimaal € 500.000,-) en leningen in het kader van regelingen met een veel beperktere omvang. Deze leningen worden bij voorkeur door een uitvoeringsinstelling verstrekt. Hierbij kan worden gedacht aan duurzaamheidsleningen, starters- en monumentenfonds en een breedtesportfonds. Gematchte leningen kunnen worden verstrekt aan zogenaamde "diensten van algemeen economisch belang" en/of verbonden partijen. Regelingen worden afzonderlijk door de raad vastgesteld en kennen eigen voorwaarden. Voor de gematchte financiering van geldleningen geldt de noodzaak van marktconforme tarieven, afhankelijk van het risicoprofiel van de tegenpartij, en de voorwaarde van het beschikbaar houden van weerstandsvermogen. Gemiddeld bedraagt dit 8%; de omvang is afhankelijk van al beschikbaar weerstandsvermogen en het risicoprofiel van de tegenpartij. In alle gevallen zal gemotiveerd en individueel een afweging moeten worden gemaakt. Tenslotte zal in het kader van beperking van risico's zo maximaal mogelijk gebruik worden gemaakt van te verstrekken zekerheden. Mocht uiteindelijk een lening voorstel niet volledig aan de gestelde kaders voldoen en in het kader van het publieke belang toch door moeten gaan, dan dient de afweging expliciet aan de raad te worden voorgelegd.

Garanties geldleningen.

Toegevoegd is de mogelijkheid tot het verstrekken van garanties op geldleningen bij door de raad van de gemeente Groningen vast te stellen regelingen voor die gevallen waarin zonder tussenkomst van de gemeente Groningen door externe banken leningen worden verstrekt in het kader van een specifieke regeling. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor een fonds breedtesport ter vervanging van de zogenaamde 1/3^e regeling.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Niet van toepassing.

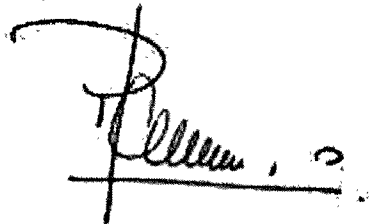
Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Realisering en evaluatie

De raad stelt het Treasurystatuut gemeente Groningen vast. Het college stelt de nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen en het Handboek Treasury vast. Deze stukken zijn een nadere uitwerking van en toelichting op het door de gemeenteraad vast te stellen Statuut. De nadere uitwerking van het Treasurystatuut 2016-2017 is beschikbaar bij de besluitvorming over het statuut 2016-2017. Gelet op de geldigheid van het Statuut voor de periode 2016-2017, komen wij met een nieuw ontwerp van het Statuut vóór het aflopen van die periode. Eerst maken wij dan een evaluatie van kaders en afspraken in het dan geldende Treasurystatuut. Zo nodig stellen we ook tussentijdse wijzigingen van het Statuut op grond van nieuwe ontwikkelingen voor.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Gemeentebladnummer: 2016 - ??

Datum bekendmaking:

?? maart 2016

Projectomschrijving:

Treasurystatuut gemeente
Groningen 2016 - 2017

Registratienummer:

GR 16.???????

Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017

De raad van de gemeente Groningen maakt bekend:

dat hij in zijn vergadering van 30 maart 2016, besluitnummer ??, het Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017 heeft vastgesteld.

Ook is besloten om het Treasurystatuut gemeente Groningen 2014-2015, vastgesteld bij raadsbesluit van 19 februari 2014 in te trekken op de dag waarop het Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017 in werking is getreden.

Toelichting

Met het vaststellen van het Treasury statuut gemeente Groningen 2016 - 2017 worden de uitgangspunten en doelstellingen voor het Treasurybeleid opnieuw vastgesteld. Uitgangspunt bij de gemeentelijke regelgeving is nog steeds de nadruk op prudent beheer en risicobeperking.

Inwerkingtreding en inzage

Dit raadsbesluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016.

Dit raadsbesluit ligt vanaf vandaag voor iedereen ter inzage en is kosteloos verkrijgbaar bij het Gemeentelijk Informatie Centrum (GIC), Kreupelstraat 1 (De Prefecten Hof) te Groningen. Het GIC is op dinsdag tot en met vrijdag vrij toegankelijk van 9.00-11.00 uur. Op afspraak kunt u hier terecht op maandag van 13.00-17.00 uur. Op dinsdag, woensdag en vrijdag van 11.00-17.00 uur. En op donderdag van 11.00-19.00 uur.

Artikel 8 Limieten voor de IRC-rekeningenstructuur

De limieten voor de IRC-rekeningstructuur zijn:

1. Voor een (debet) kredietlimiet op een exploitatierekening van een derde is een collegebesluit vereist.
2. Voor interne IRC-rekeningen geldt geen limiet op een rekening, tenzij het college van B&W anders beslist.

Artikel 9 Verantwoordingsinformatie

De verantwoording van de treasury-activiteiten vindt plaats in de volgende documenten:

Document	Bestemd voor	Frequentie
▪ Voortgangsrapportage	Raad	2 keer per jaar
▪ Financieringsparagraaf rekening	Raad	Jaarlijks
▪ Financieringsparagraaf begroting	Raad	Jaarlijks

In alle verantwoordingsinformatie wordt het volume aan nieuwe leningen expliciet benoemd en van een toelichting voorzien.

Artikel 10 Procedures

Ter uitvoering van het gestelde in dit Statuut stelt het college van B&W nadere regels op alsmede regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening en legt deze regels vast in een apart besluit.

Artikel 11 Slotbepalingen

1. Dit statuut treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016.
2. Dit statuut is geldig voor de jaren 2016 en 2017 vanaf de datum van inwerkingtreding.
3. Dit statuut kan worden aangehaald onder de naam 'Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017'.
4. Met ingang van de dag waarop Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017 in werking treedt, wordt het Treasurystatuut gemeente Groningen 2014-2015, vastgesteld bij raadsbesluit van 19 februari 2014 ingetrokken.

Vastgesteld bij raadsbesluit van 30 maart 2016, nr. ??.

Datum bekendmaking: ?? maart 2016.

Datum inwerkingtreding: ?? maart 2016 met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016.

Gemeenteblad 2016-??.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 30 maart 2016.

De griffier,

De voorzitter,

drs. A.G.M. (Toon) Dashorst.

Peter den Oudsten

Artikel 6 Richtlijnen Financiering UG (uitgezette geldleningen)

1. Geen arbitrage
Het is niet toegestaan om gelden op te nemen en deze weer uit te zetten met als doel het genereren van inkomsten.
2. Mogelijke instrumenten
Een tijdelijk overschot van middelen wordt uitgezet, rekening houdend met de gestelde voorwaarden en wettelijke vereisten. De hoofdsom van de uitzetting dient intact te blijven. Voor het uitzetten van middelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:
 1. De verplichte rekening courant bij het agentschap van het Ministerie van Financiën.
3. Financiering derden
Het verstrekken van een geldlening aan derden is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door het college van B&W, waarbij expliciet gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en waarbij besloten wordt over de te verwerven zekerheden. In alle gevallen zal het college een dergelijk besluit vooraf aan de raad voorleggen om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen. In het kader van het Bouwoffensief Groningen kan er ook sprake zijn van een publiek belang indien een woningbouwcorporatie partij is bij een te realiseren complex. Per geval wordt apart een lening aangetrokken en onder nader door het college van B&W vast te stellen voorwaarden door verstrekt aan de desbetreffende derde (zogenaamde gematchte financiering). De ondergrens voor dergelijke gematchte financiering bedraagt 500.000 euro. Daarnaast is het mogelijk om bij geringe(re) bedragen aan financiering van derden deze te verstrekken in het kader van een door de raad van de gemeente Groningen vast te stellen regeling. Het afwegingskader bij de verstrekking van leningen aan derden is opgenomen in de nadere uitwerking bij het Treasurystatuut 2016-2017.
4. Financiering Woningbouw
Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer aangetrokken ten behoeve van de financiering van woningbouwcorporaties. Uitzonderingen hierop zijn als in een overeenkomst is opgenomen dat de Geldgever moet voorzien in een vervolfinanciering of dat sprake is van renteherzieningen. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de criteria voor incidentele projectfinanciering als bedoeld in het Bouwoffensief Groningen. Het college draagt zorg voor actuele voorwaarden.
5. Verstrekken garanties
Aan derden worden in principe geen garanties op geldleningen verstrekt, tenzij expliciet opgenomen in een afzonderlijke regeling.. Op initiatief van de Raad kan hiervan worden afgeweken.
6. Overige bepalingen
Mocht uiteindelijk een lening voorstel niet volledig aan de gestelde kaders, zoals opgenomen in de nadere uitwerking van het Treasurystatuut, voldoen en in het kader van het publieke belang toch door moeten gaan, dan dient de afweging expliciet aan de raad te worden voorgelegd.

Artikel 7 Richtlijnen van de IRC-rekeningenstructuur

De richtlijnen voor de IRC-rekeningstructuur zijn:

1. Onderdelen van de gemeente financieren zich uitsluitend intern bij de Concern Treasury. Alleen de Concern Treasury is gerechtigd op te treden op de geld- en kapitaalmarkt.
2. Naast onderdelen van de gemeente kunnen aan de gemeente gelieerde instellingen een exploitatierekening bij de Concern Treasury aanhouden. Er worden geen nieuwe interne exploitatierekeningen aan derden meer verstrekt, tenzij het college van B&W hiertoe expliciet besluit.

Artikel 5 Richtlijnen Financiering OG (opgenomen geldleningen)

1. Toegestane financieringsinstrumenten lang
Voor het aantrekken van lange financieringsmiddelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:
 - a. Onderhandse geldleningen;
 - b. MTN (Medium Term Notes);
 - c. Lening met korte rente in combinatie met een rente-instrument, zodanig dat een lening met een lange rente wordt nagebootst.
2. Toegestane financieringsinstrumenten kort
Voor het aantrekken van korte financieringsmiddelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:
 - a. Callgeld/daggeld;
 - b. Deposito's/kasgeld.
3. Gelijkmatische afloop van leningenportefeuille
Financieringsbeslissingen worden zodanig genomen dat een over de jaren gelijkmatig verloop van aflossingen en renteherzieningen ontstaat. Aflossingen en renteherzieningen mogen verder niet boven de in de wet FIDO vastgelegde renterisiconorm uitkomen.
4. Vervroegd aflossen vaste concernleningen
Leningen komen voor vervroegde aflossing in aanmerking indien de contante waarde van de lagere rentelasten in komende jaren groter is dan de te betalen boeterente.
5. Rente-omslag percentage (ROP)
Voor de kapitaalverstrekking en de investeringen worden de gemiddelde financieringskosten door middel van het rente-omslag percentage (ROP) doorberekend. Berekening van het ROP vindt plaats op basis van de kosten van de huidige leningenportefeuille, de omvang van reserves en voorzieningen en de verwachte lange rente voor de nieuwe financieringsbehoefte. Het ROP wordt vastgesteld met als uitgangspunt een verwacht resultaat van nul voor de komende vier jaren.
6. Financieringskosten van reserves en voorzieningen
Voor reserves en voorzieningen vindt doorberekening van rentekosten plaats op basis van verwachte rentepercentages op de geld- en kapitaalmarkt voor het komende begrotingsjaar.
7. Financieringskosten exploitatie
Voor tegoeden en schulden op de exploitatierekening vindt geen doorberekening van rentekosten en -opbrengsten meer plaats.
8. Rente Egalisatie Reserve
Om schommelingen in de rentekosten Lang Vermogen binnen een begrotingsjaar te beperken is er een Rente Egalisatie Reserve (RER). Uitgangspunt voor het opvangen van renteschommelingen is dat in het lopende jaar een renteschommeling op de gemeentelijke portefeuille kan worden opgevangen van 1%. Daarnaast moet het geraamde, structurele mismatchresultaat voor de volle omvang binnen het jaar opgevangen kunnen worden.
9. Financiering Woningbouw
Een bijzondere vorm van financiering aan derden is de financiering van woningbouwcorporaties. Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt aan woningbouwcorporaties. Als in een overeenkomst is opgenomen dat de geldgever moet voorzien in een vervolgfinanciering of als er sprake is van renteherzieningen, komen we die afspraak nog na. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de voorwaarden van het bouwoffensief Groningen.
10. Kritisch bankieren
Van de langlopende geldleningen die de gemeente jaarlijks aantrekt wordt voor een bedrag van 25 miljoen euro bij kritische banken geleend, voor zover het rentepercentage van deze leningen niet meer dan 0,15% hoger is dan het op het moment van aantrekken geldende marktconforme rentepercentage.

5. Tegenpartijen bij uitzetten van middelen
De Gemeente zet slechts gelden uit bij:
- 1) In geval van uitzettingen voor een periode langer dan één jaar:
 - a. Een depositorekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren).
 - b. Een decentrale overheid niet zijnde de toezichthoudende provincie.
 - 2) In geval van uitzettingen voor een periode tot één jaar:
 - a. Een rekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren).
 - b. Banken bij wie de gemeente een rekeningstructuur aanhoudt en waarbij in dat kader rentecompensatie is afgesproken. De bij deze banken aangehouden tegoeden worden periodiek afgeroomd naar de onder a genoemde rekening; hierbij geldt een wettelijk voorgeschreven drempel.
 - c. Decentrale overheden niet zijnde de toezichthoudende provincie.

Indien op enig moment de rating van een onder 2b bedoelde bank lager wordt dan de minimaal geformuleerde ratingeisen uit de wet Fido is het college bevoegd en verplicht een gemotiveerd besluit te nemen tot al of niet continuering van het contact met deze bank.
De raad wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd over een dergelijk besluit.

6. Valutarisico
Financieringstransacties vinden uitsluitend plaats in wettig Nederlands betaalmiddel.

Artikel 4 Limieten risicobeheer

1. Renterisiconorm
Jaarlijks mag bij aanvang van het kalenderjaar maximaal het wettelijk vastgestelde percentage (peildatum 1 januari 2009: 20%) van het begrotingstotaal in aanmerking komen voor aflossing en/of renteherziening.
2. Kasgeldlimiet
De netto-vlottende schuld van de gemeente mag niet meer bedragen dan het wettelijk vastgestelde percentage (peildatum 1 januari 2016: 8,5%) van het lastentotaal van de gemeentebegroting.
3. Korte mismatch limiet
Van de lange financieringsbehoefte mag een bedrag tot maximaal 12,5% van de netto opgenomen vaste schuld, vermeerderd met de ijzeren voorraad kort geld, met kortlopende middelen worden gefinancierd. Het financieringsresultaat wat ontstaat door meerjarig gebruik te maken van de kortlopende financiering is structureel opgenomen in het financiële meerjarenbeeld. Het meerjarige gebruik van kort geld zal elke twee jaar gelijktijdig met het statuut, of wanneer daar aanleiding voor is tussentijds worden bijgesteld. Naast het structurele resultaat kan er een incidenteel resultaat ontstaan door toepassing van korte mismatch financiering.
4. Lange mismatch limiet
Van de korte vermogensbehoefte, ontstaan doordat diensten en derden een tekort in rekening-courant aanhouden, mag een bedrag tot maximaal 5% van de netto opgenomen vaste schuld met langlopende leningen worden gefinancierd.
5. Limiet nieuw op te nemen langlopende leningen (vervallen)
6. Limiet vervroegd aflossen vaste concernleningen
In de begroting van de Concern Treasury wordt jaarlijks een overzicht opgenomen van leningen met een contractuele mogelijkheid tot vervroegde aflossing, waarvan de boeterente ten laste komt van het betreffende begrotingsjaar. Dit overzicht limiteert de omvang van de vervroegde aflossingen voor dat jaar.
7. Overschrijding limieten
Bij een gerealiseerde overschrijding wordt altijd zo spoedig mogelijk de raadscommissie F&V mondeling geïnformeerd door de portefeuillehouder. In de jaarrekening legt het college van B&W hierover verantwoording af aan de raad.

- k. Netto-vlottende schuld : Het bedrag van de vlottende schuld, verminderd met het gezamenlijke bedrag van de contante gelden in kas, de tegoeden in rekening-courant en de overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd van korter dan één jaar.
- l. Kasgeldlimiet : Het bedrag dat de maximale netto-vlottende schuld aangeeft.
- m. Renterisico : Mate waarin het saldo van rentelasten en rentebaten van de gemeente verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van één jaar of langer.
- n. Renterisiconorm : Het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, dat aangeeft welk deel van de vaste schuld maximaal in aanmerking komt voor aflossing en/of renteherziening.
- o. Korte mismatch limiet : Het bedrag dat aangeeft welk deel van de lange financieringsbehoefte maximaal met kortlopende middelen mag worden gefinancierd.
- p. Lange mismatch limiet : Het bedrag dat aangeeft welk deel van de korte vermogensbehoefte maximaal met langlopende leningen mag worden gefinancierd.
- q. Kritische bank : Een bank met ideële en/of groene doelstellingen.
- r. Matching : Het afstemmen van de termijn waarvoor financieringsmiddelen worden aangetrokken op de termijn waarop vermogen is of wordt vastgelegd.
- s. Arbitrage : Het opnemen van gelden en het weer uit te zetten daarvan, met als doel het genereren van inkomsten.

Artikel 2 Uitgangspunten en algemene doelstellingen

De uitgangspunten en algemene doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

1. het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen en het verlenen van garanties zijn alleen toegestaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak;
2. uitzettingen en derivaten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's;
3. het beheersen van toekomstige risicoposities;
4. verzekerd zijn van duurzame toegang tot de financiële markten.

Artikel 3 Richtlijnen Risicobeheer

1. Matching van looptijden van financieringsbehoefte en financieringsmiddelen
Looptijden van financieringsbehoefte en financieringsmiddelen dienen te worden gematcht. De lange respectievelijk korte financieringsbehoefte van de gemeente Groningen dient, behoudens het hierna gestelde, gefinancierd te worden met in- of externe lange respectievelijk korte financieringsmiddelen.
2. Korte mismatch
Tot het bedrag van de korte mismatch-limiet mag de lange financieringsbehoefte worden gedekt met korte middelen. Op rekeningbasis ontstaat jaarlijks een incidenteel resultaat als gevolg van de mismatch-financiering.
3. Lange mismatch
Tot het bedrag van de lange mismatch-limiet mag de korte financieringsbehoefte worden gedekt met lange middelen.
4. Rente-instrumenten (derivaten)
Derivaten mogen alleen worden gebruikt voor het afdekken van renterisico's. Er moet in alle gevallen sprake zijn van een gesloten positie. Voor elke transactie is vooraf instemming van het college vereist. Tevens zal de Raad over de transactie worden geïnformeerd. Uitsluitend de volgende rente-instrumenten kunnen worden gebruikt:
 - a. FRA (forward rate agreement);
 - b. Renteswap, of een optie daarop;
 - c. Cap/floor.

TREASURYSTATUUT GEMEENTE GRONINGEN 2016- 2017

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;
(GR 16.??????);

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van ?? januari 2016;

HEEFT BESLOTEN:

het Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017 vast te stellen.

Artikel 1 Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

- a. Treasuryfunctie : Alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
- b. Publieke taak : De taak van de gemeente tot het dienen van het openbare belang, zoals gedefinieerd in de taakomschrijving van de gemeente in de gemeentewet.
- c. Prudent : Zorgvuldigheid en behoedzaamheid van optreden bij het uitzetten van middelen en het afsluiten van derivaten, tot uitdrukking komend in een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico van de uitzetting, derivaten daaronder begrepen.
- d. Rating : Kredietwaardigheid van financiële instellingen zoals beoordeeld door tenminste een van de drie rating agency 's: Moody's, Standard&Poor's en Fitch.
- e. Solvabiliteitsvrije status: Status van een tegenpartij, waarbij de bancaire toezichthouder heeft bepaald dat banken bij het verstrekken van een krediet aan een tegenpartij geen deel van het eigen vermogen hoeven aan te houden in verband met de financiële zekerheid van de (overheid gerelateerde) tegenpartij.
- f. Derivaten : Financiële instrumenten belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices.
- g. Gesloten positie : De situatie dat de onderliggende waarde waarop een derivaat betrekking heeft, gelijke modaliteiten (in omvang en looptijd) heeft als de bijbehorende financieringsbehoefte of bijbehorende overtollige middelen.
- h. Rentetypische looptijd : Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
- i. Vaste schuld : Het gezamenlijke bedrag van de schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van één jaar of langer en de voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen.
- j. Vlottende schuld : Het gezamenlijke bedrag van de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd van korter dan één jaar, de schuld in rekening-courant, de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden en overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

4

BIJLAGE kv.

stad.

beleidsregel

TREASURYSTATUUT GEMEENTE GRONINGEN 2016-2017

Vastgesteld bij raadsbesluit van 30 maart 2016, nr. ??.

Datum bekendmaking: ?? maart 2016.

Datum inwerkingtreding: 30 maart i 2016 met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2016.

Gemeenteblad 2016-??.

Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017

Hoofdstuk 1. Inleiding

Hoofdstuk 2. Begrippenkader

Hoofdstuk 3. Treasurybeleid

- 3.1 Uitgangspunten en algemene doelstellingen
- 3.2 Risicobeheer
- 3.3 Gemeentefinanciering
- 3.4 Kasbeheer

Hoofdstuk 4: Organisatie Treasury

- 4.1 Uitgangspunten
- 4.2 Afzonderlijke administratie
- 4.3 Concerncontroller
- 4.4 Concerndirecteur bedrijfsvoering en afdeling Financiële Dienstverlening/Treasury
- 4.5 Treasury Overleg
- 4.6 Bevoegdhedenmatrix
- 4.7 Administratieve organisatie
- 4.8 Interne controle

Hoofdstuk 5: Informatievoorziening

- 5.1 Beleidsmatige informatie
- 5.2 Operationele informatie
- 5.3 Verantwoordingsinformatie
- 5.4 Treasury maandrapportage
- 5.5 Kwartaalrapportage Treasury
- 5.6 Informatie toezichthouder
- 5.7 Overzicht informatiesystemen

Hoofdstuk 1. Inleiding

Sinds de start van het schatkistbankieren in 2013 zijn de wettelijke kaders voor het gemeentelijke Treasurybeleid ongewijzigd gebleven. Voor wat betreft de voor de gemeente geformuleerde regelgeving is er voor het komende jaar de noodzaak om de richtlijnen voor het verstrekken van geldleningen aan derden nader te verduidelijken en van kaders te voorzien. Ook wordt in lijn met het prudente risicobeheer van de gemeente Groningen de omvang van de korte mismatch limiet beperkt. Verder is er geen sprake van significante wijzigingen.

De gemeente Groningen beschikt over een eigen Treasurystatuut. Het Treasurystatuut heeft een geldigheidsduur van twee jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding. Uitgangspunt bij de gemeentelijke regelgeving is nog steeds de nadruk op prudent beheer en risicobeperking. Dat komt ook tot uitdrukking in het strengere kader van het gemeentelijke Treasurystatuut dan wettelijk is voorgeschreven

De afspraken die in het Treasurystatuut 2016-2017 ten opzichte van het eerder vastgestelde statuut 2014-2015 zijn gewijzigd, betreffen:

1. we vermijden resterende verwijzingen naar diensten en hebben deze vervangen;
2. de korte mismatchlimiet kent een gewijzigde berekening (artikel 4);
3. we passen de berekening van het ROP aan op het vervallen van de reserve RSP (artikel 5);
4. we voegen de mogelijkheid van opgenomen leningen bouwoffensief Groningen toe (artikel 5);
5. we vernieuwen de richtlijnen voor financiering van derden (artikel 6);
6. we voegen de mogelijkheid van garanties op geldleningen bij regelingen toe (artikel 6);

Verwijzingen naar diensten zijn vermeden en vervangen.

Overall waar in het statuut nog verwijzingen stonden naar diensten hebben we die vervangen door organisatieonderdelen of de gemeente Groningen.

De korte mismatchlimiet kent een gewijzigde berekening.

Met de korte mismatchlimiet beperken we het risico van kortlopende leningen.

We berekenen de limiet als een percentage van de netto opgenomen vaste schuld. Omdat deze schuld de laatste paar jaar is opgelopen, werd de limiet ook hoger. Op dit moment is de limiet ruimer dan de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet. Dat past niet bij het risicoprofiel waarvoor we als gemeente hebben gekozen. Daarom verlagen we het percentage van 17,5 naar 12,5%. De korte mismatchlimiet voor 2016 komt daarmee uit op afgerond 114 miljoen euro.

Aangepaste berekening ROP wegens wegvallen reserve RSP.

Bij de berekening van het ROP werd de omvang van de reserve RSP in verband met de grote omvang en de verstoring ervan op het ROP buiten beschouwing gelaten. Met het wegvallen van de reserve in verband met de betaling van de bijdrage aan de provincie Groningen is deze noodzaak niet langer aanwezig.

Financiering lening o/g ten behoeve van bouwoffensief.

Aan het betreffende artikel is toegevoegd de reeds bij leningen u/g derden opgenomen mogelijkheid van financiering woningbouw in het kader van het bouwoffensief Groningen. De toevoeging is van redactionele aard.

Richtlijnen financiering derden.

Voor wat betreft de financiering van derden is de kaderstelling ten opzichte van het vorige statuut uitgebreid en verduidelijkt. Uitgangspunt is en blijft dat de gemeente In principe geen leningen verstrekt aan derden, tenzij wordt voldaan aan de noodzakelijkheid vanuit het publieke belang en onder stringente voorwaarden. Derdenfinanciering zal in principe door de markt moeten kunnen plaatsvinden. Dit betekent dat financieringsverzoeken van derden streng aan de poort zullen worden beoordeeld. Waar mogelijk zal direct worden doorverwezen naar zakenbanken of innovatiefondsen. In voorkomende gevallen is er ruimte om aan derden financiering te verstrekken. Dit kan zowel

Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017

maatleningen betreffen als leningen in het kader van door de raad vast te stellen regelingen, waarbij sprake is van een bundeling van in omvang beperkte leningen uit praktische overwegingen. Leningen worden bij voorkeur door externe partijen verstrekt of als alternatief gezamenlijk met externe financiers. Pas in laatste instantie verstrekt de gemeente zelf geldleningen. Ook is onderscheid gemaakt tussen gematcht gefinancierde leningen aan derden van enig volume (minimaal 500.000 euro) en leningen in het kader van regelingen met een veel beperktere omvang. Deze leningen worden door een uitvoeringsinstelling verstrekt. Hierbij kan worden gedacht aan duurzaamheidsleningen, starters- en monumentenfonds en een breedtesportfonds. Gematchte leningen kunnen worden verstrekt aan zogenaamde “diensten van algemeen economisch belang” en/of verbonden partijen. Regelingen worden afzonderlijk door de raad vastgesteld en kennen eigen voorwaarden.

Voor de gematchte financiering van geldleningen geldt de noodzaak van marktconforme tarieven, afhankelijk van het risicoprofiel van de tegenpartij, en de voorwaarde van het beschikbaar houden van weerstandsvermogen. Gemiddeld bedraagt dit 8%; de omvang is afhankelijk van al beschikbaar weerstandsvermogen en het risicoprofiel van de tegenpartij. In alle gevallen zal gemotiveerd en individueel een afweging moeten worden gemaakt. Tenslotte zal in het kader van beperking van risico's zo maximaal mogelijk gebruik worden gemaakt van te verstrekken zekerheden. Mocht uiteindelijk een lening voorstel niet volledig aan de gestelde kaders voldoen en in het kader van het publieke belang toch door moeten gaan, dan dient de afweging expliciet aan de raad te worden voorgelegd.

Garanties geldleningen.

Toegevoegd is de mogelijkheid tot het verstrekken van garanties op geldleningen bij door de raad van de gemeente Groningen vast te stellen regelingen voor die gevallen waarin zonder tussenkomst van de gemeente Groningen door externe banken leningen worden verstrekt in het kader van een specifieke regeling. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor een fonds breedtesport ter vervanging van de zogenaamde 1/3^e regeling.

Gelet op de geldigheid van het Statuut voor de periode 2016-2017, zal voor de afloop van die periode een evaluatie van kaders en afspraken leiden tot een nieuw ontwerp van het Statuut. Zonodig zullen ook tussentijdse wijzigingen van het Statuut op grond van nieuwe ontwikkelingen worden voorgesteld.

Het Treasury Statuut wordt vastgesteld door de raad van de gemeente Groningen. De “Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen” wordt door het college van B&W vastgesteld en vormt een nadere uitwerking van en toelichting op het door de gemeenteraad vast te stellen Statuut.

Hoofdstuk 2. Begrippenkader

In een statuut moet er helderheid bestaan over de gehanteerde begrippen. Hierna worden de belangrijkste begrippen gedefinieerd. Dit statuut verstaat onder:

AANDEEL	Bewijs van deelname in het kapitaal van een vennootschap, bijvoorbeeld N.V. of B.V.
ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE	Het complex van organisatorische maatregelen dat gericht is op het tot stand brengen en in stand houden van de informatieverzorging in en omtrent de organisatie.
AFLOSSINGSSCHEMA	De contractueel overeengekomen tijdstippen voor aflossingen van verstrekte leningen.
ARBITRAGE	Het opnemen van gelden en het weer uitzetten daarvan met als doel het genereren van inkomsten. Ook wel near-banking of bankieren genoemd.
CAP	Met een CAP wordt een plafond afgesproken voor de rente op een geldlening met variabele rente. Het betreft een verzekering tegen een rentestijging boven een vooraf vastgesteld renteniveau tegen betaling van een premie.
COMMERCIAL PAPER	Verhandelbare schuldbekentenis met een looptijd korter dan twee jaar, uitgegeven door een niet-kredietinstelling.
DERIVATEN	Financiële instrumenten belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaats vinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices.
EIGEN VERMOGEN	Het deel van het vermogen van een organisatie dat permanent aanwezig is en als eerste alle risico's draagt die zijn verbonden aan de bedrijfsuitoefening.
EURO MEDIUM TERM NOTES (EMTN)	Vervallen
EXTERNE FINANCIERING	Het aantrekken van middelen uit bronnen buiten de organisatie.
FINANCIERING	Het aantrekken van middelen voor de dekking van vermogensbehoefte.
FIXERENDE INSTRUMENTEN	Rente-instrumenten die tot doel hebben het renterisico van een lening of belegging te minimaliseren door een toekomstige rentestijging of rentedaling af te scherm.
FLOOR	Met een FLOOR wordt een ondergrens afgesproken voor de rente op een geldlening met variabele rente. De premie die wordt ontvangen is een vergoeding voor het vooraf vastgestelde minimum niveau van de rente, dat als acceptabel wordt beschouwd.
FORWARD RATE AGREEMENT (FRA)	Een fixerend instrument in de vorm van een termijncontract tussen twee partijen, dat geschikt is voor het afdekken van renterisico's van leningen of beleggingen op basis van een geldmarkrente.

FUTURE	Een fixerend instrument in de vorm van een termijncontract tussen twee partijen, dat geschikt is voor het afdekken van renterisico's van leningen of beleggingen op basis van een kapitaalmarktrente.
GEMIDDELDE LOOPTIJD	De periode waarover een lening, gegeven het aflossingsschema, gemiddeld uitstaat.
GESLOTEN POSITIE	De situatie dat de onderliggende waarde waarop een derivaat betrekking heeft, gelijke modaliteiten (in omvang en looptijd) heeft als de bijbehorende financieringsbehoefte of bijbehorende overtollige middelen.
INTEREST (of rente)	De vergoeding die in rekening gebracht wordt voor het tijdelijk beschikbaar stellen van liquiditeiten (het lenen). De interest wordt veelal uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom op jaarbasis.
INTERNE FINANCIERING	Financiering van de vermogensbehoefte door het aanwenden van geldmiddelen die reeds in de organisatie aanwezig zijn.
KASGELDLIMIET	Het bedrag dat de maximale netto vlottende schuld aangeeft.
KORTE MISMATCH LIMIET	Het bedrag dat aangeeft welk deel van de lange financieringsbehoefte maximaal met kortlopende middelen mag worden gefinancierd.
KRITISCHE BANK	Een bank met ideële en/of groene doelstellingen.
LANGE MISMATCH LIMIET	Het bedrag dat aangeeft welk deel van de korte vermogensbehoefte maximaal met langlopende middelen mag worden gefinancierd.
LIQUIDITEITSPPOSITIE	De mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan.
MATCHING	Het afstemmen van de termijn waarvoor financieringsmiddelen worden aangetrokken op de termijn waarop vermogen is of wordt vastgelegd.
MEDIUM TERM NOTE (MTN)	Verhandelbare schuldbekentenis aan toonder, met een minimumlooptijd van twee jaar en een vastgestelde minimumomvang. Maakt onderdeel uit van een medium term note programma en wordt uitgegeven door een bank.
NETTO VLOTTENDE SCHULD	Het bedrag van de vlottende schuld verminderd met het gezamenlijke bedrag van de contante gelden in kas, de tegoeden in rekening-courant en de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.
OBLIGATIE	Verhandelbare schuldbekentenis als onderdeel van een obligatielening, uitgegeven door een overheid of bedrijf.
OPTIE	Het recht een onderliggende waarde (aandelen, obligaties, valuta's enz.) te kopen (calloptie), dan wel te verkopen (putoptie) tegen de in het optiecontract vermelde prijs (uitoefenprijs) gedurende een bepaalde periode of op een bepaald moment.
PRUDENT	Zorgvuldigheid en behoedzaamheid van optreden bij het uitzetten van middelen en het afsluiten van derivaten tot uitdrukking komend in een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en beperkt marktrisico van de uitzetting, derivaten daaronder begrepen.

PUBLIEKE TAAK

De taak van de gemeente tot het dienen van het openbare belang, zoals gedefinieerd in de taakomschrijving van de gemeente in de gemeentewet.

RATING

Kredietwaardigheid van een financiële instelling, zoals beoordeeld door erkende ratingbureau's.

Overzicht van ratingkwalificaties van Moody's, Standard&Poor's en Fitch:

Moody's	Standard&Poor's	Fitch	Lange termijn ratings
Aaa	AAA	AAA	Extreem kredietwaardig
Aa	AA	AA	Zeer kredietwaardig. Veiligheidsmarge echter niet zo hoog als bij de AAA-categorie.
A	A	A	Zeer kredietwaardig. Er zijn echter factoren aanwezig waardoor afbetaling in de toekomst enig gevaar loopt.
			Korte termijn ratings
P-1	A-1+/A-1	F1	Capaciteit voor rente en aflossing is extreem, respectievelijk zeer groot.
P-2	A-2	F2	Voldoende capaciteit voor tijdige betaling aanwezig. Echter niet zo groot als in bovengenoemde categorie.
P-3	A-3	F3	Adequate capaciteit voor tijdige betaling aanwezig. Echter kwetsbaar indien de omstandigheden tegenzitten.

RENTECOMPENSATIE

Afspraken met een bank waarbij de debet- en creditvalutaire saldi van meerdere rekeningen van een organisatie worden samengevoegd tot één gecombineerd saldo, waarover de te betalen of te ontvangen rente wordt berekend.

RENTECONVERSIE

Tussentijdse aanpassing van de contractuele rente.

RENTERISICO

Mate waarin het saldo van rentelasten en rentebaten van de gemeente verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer.

RENTERISICONORM

Het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, dat aangeeft welk deel van de vaste schuld maximaal in aanmerking komt voor aflossing en/of renteherziening.

RENTESWAP
(of INTEREST RATE
SWAP)

Een onderhandse overeenkomst, waarbij twee partijen afspreken om gedurende een bepaalde periode kasstromen in de vorm van elkaars renteverplichting of rentevorderingen uit te wisselen, zonder dat deze ruil een ruil van de onderliggende schuld of vermogenstitels inhoudt.

RENTETYPISCHE LOOPTIJD	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding.
RENTEVISIE	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling, uitgaande van een aantal rentebepalende factoren, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd.
ROLL-OVERKREDIET	Lening met middellange of lange looptijd en variabele rente.
SOLVABILITEIT	De mate waarin een organisatie op lange termijn aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.
SOLVABILITEITSVRIJE STATUS	De bancaire toezichthouder heeft bepaald dat banken bij het verstrekken van een krediet aan een tegenpartij geen deel van het eigen vermogen hoeven vrij te houden in verband met de financiële zekerheid van de (overheidsgerelateerde) tegenpartij.
TREASURYFUNCTIE	Alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
VALUTADATUM	De datum welke bepalend is voor de renteberekening over een saldo op een rekening.
VASTE SCHULD	Het gezamenlijke bedrag van de schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer en de voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen.
VASTRENTENDE WAARDEN	Vermogenstitels met een vaste renteopbrengst.
VERMOGENSPOSITIE	De verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen van een organisatie.
VERVALKALENDER	Overzicht van een leningenportefeuille, waaruit het tijdstip en de omvang van de toekomstige rente- en aflossingsverplichtingen blijkt en ook het tijdstip en de omvang van toekomstige renteconversies en vervolffinancieringen.
VLOTTENDE SCHULD	Het gezamenlijke bedrag van de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar, de schuld in rekening-courant, de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden en overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.
VREEMD VERMOGEN	Het totaal van de door een organisatie aangegane schulden, waarbij tevens een onderscheid naar looptijd wordt gemaakt.
YIELD CURVE	De lijn die punten verbindt welke de relatie aangeven tussen de hoogte van een rentepercentage en de periode waarvoor dit rentepercentage geldt.

Hoofdstuk 3. Treasurybeleid

Hoofdstuk 3 behandelt allereerst de uitgangspunten en algemene doelstellingen voor de treasuryfunctie en daarna de doelstellingen, richtlijnen en limieten specifiek voor de onderdelen risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer.

3.1 Uitgangspunten en algemene doelstellingen

De uitgangspunten en algemene doelstellingen van de treasuryfunctie zijn de volgende:

- Het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen en het verlenen van garanties zijn alleen toegestaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak;
- Uitzettingen en derivaten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomsten door het aangaan van overmatige risico's;
- Het beheersen van toekomstige risicoposities;
- Verzekerd zijn van duurzame toegang tot de financiële markten.

3.2 Risicobeheer

Onder risicobeheer wordt verstaan: alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's, te weten renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en interne liquiditeitsrisico's.

Bij de doelstellingen voor risicobeheer vindt een onderverdeling plaats in de productgroepen Lang Vermogen en Kort Vermogen. Voor het risicobeheer gelden de volgende doelstellingen en afgeleide doelstellingen:

3.2.1 Doelstellingen Lang Vermogen:

- Het minimaliseren van de totale rentekosten, gegeven de opgestelde beperkingen.
- Matching van de lange financieringsbehoefte met langlopende financieringsmiddelen.
- Het beschermen van de resultaten van (toekomstige) financieringstransacties tegen ongewenste invloeden van rentebewegingen.
- Een gelijkmatige afloop van de leningenportefeuille (spreiding looptijden).

Afgeleide doelstellingen:

- Het verkrijgen van inzicht in risicoposities (o.a. toekomstige financieringsbehoefte, tijdelijke overschotten en verloop geldstromen) en van ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op toekomstige risicoposities.
- Zo goed mogelijke prognoses waarbij lijnmanagers betrokken worden bij het resultaat.
- Optimaliseren van de informatievoorziening richting Concern Treasury.
- Bewaken van financieringsvoorstellen tussen organisatieonderdelen en derden met bijzondere aandacht voor gevraagde zekerheden.
- Op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen op het gebied van lange rente, lange financieringsinstrumenten en wettelijke regelingen.

3.2.2 Doelstellingen Kort Vermogen:

- Optimaliseren van het renteresultaat: minimaliseren van rentekosten en maximaliseren van rentebaten, gegeven de opgestelde beperkingen met betrekking tot tegenpartijen en instrumenten.

Afgeleide doelstellingen:

- Verkrijgen van inzicht in de korte geldstromen van de gemeente door middel van kwalitatief goede prognoses.
- Op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen op het gebied van korte rente, korte financieringsinstrumenten en wettelijke regelingen.

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen realiseren is een aantal richtlijnen en limieten geformuleerd.

3.2.3 Richtlijnen Risicobeheer

- *Matching van looptijden van financieringsbehoefte en financieringsmiddelen*
Looptijden van financieringsbehoefte en financieringsmiddelen dienen te worden gematcht. De vaste, respectievelijk de vlottende activa van de Gemeente worden gefinancierd met lange, respectievelijk korte middelen vanuit de Concern Treasury. De hieruit resulterende lange, respectievelijk korte financieringsbehoefte van de Concern Treasury dient gefinancierd te worden met in- of externe lange, respectievelijk korte financieringsmiddelen. Deze matching van looptijden leidt tot een beperking van het renterisico. In beperkte mate mag er van de matching van lange financieringsbehoefte met lange financieringsmiddelen worden afgeweken. Zie hierna.
- *Korte mismatch*
Tot het bedrag van de korte mismatch-limiet mag de lange financieringsbehoefte worden gedekt met korte middelen. Op deze manier kan gebruik worden gemaakt van een voordelig verschil tussen de korte en lange rente: een overschot aan kort geld (rekening-courant tegoeden van diensten) kan gebruikt worden ter dekking van de lange financieringsbehoefte. Het financieringsresultaat wat ontstaat door gebruik te maken van de ijzeren voorraad geldt als structureel resultaat. Mutaties worden verwerkt in het meerjarenbeeld. Jaarlijks ontstaat er ook een incidenteel resultaat door gebruik te maken van de mismatch-financiering. Dit resultaat wordt zondig tussentijds in de begroting verwerkt.
Lange mismatch
Tot het bedrag van de lange mismatch-limiet mag de korte financieringsbehoefte worden gedekt met lange middelen.
- *Rente-instrumenten (derivaten)*
Derivaten mogen, overeenkomstig de wet FIDO, alleen worden gebruikt voor het afdekken van renterisico's. Er moet in alle gevallen sprake zijn van een gesloten positie. Dit wil zeggen dat de onderliggende waarde waarop het derivaat betrekking heeft (in omvang en looptijd) gelijk dient te zijn aan de bijbehorende financieringsbehoefte of overtollige middelen. Derivaten (in combinatie met een ander financieringsinstrument) vormen slechts een andersoortig financieringsinstrument om voor een bepaalde periode rentelasten en rentebaten zeker te stellen. Derivaten mogen slechts worden gebruikt indien dit leidt tot een financieel voordeel in de vorm van lagere rentelasten en/of hogere rentebaten.
Uitsluitend de volgende rente-instrumenten kunnen worden gebruikt:
 1. FRA (forward rate agreement);
 2. Renteswap of een optie daarop;
 3. Cap/floor.
 Tegenpartijen waarmee derivaten worden aangegaan dienen te voldoen aan de in het statuut gestelde criteria.
- *Tegenpartijen bij uitzetten van middelen*
De Gemeente zet slechts gelden uit bij:
In geval van uitzettingen voor een periode langer dan één jaar:
 - Een depositorekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren).
 - Een decentrale overheid niet zijnde de toezichhoudende provincie.
 In geval van uitzettingen voor een periode tot één jaar:
 - Een rekening bij het agentschap van het ministerie van financiën (schatkistbankieren). Banken bij wie de gemeente een rekeningstructuur aanhoudt en waarbij in dat kader rentecompensatie is afgesproken. De bij deze banken aangehouden tegoeden worden periodiek afgeroomd naar de onder 2 genoemde rekening; hierbij geldt een wettelijk voorgeschreven drempel.
 - Decentrale overheden niet zijnde de toezichhoudende provincie.
- *Valutarisico*
Financieringstransacties vinden uitsluitend plaats in wettig Nederlands betaalmiddel.

- *Renteveronderstellingen expliciet maken*
Elke maand wordt een rentevisie opgesteld. Deze rentevisie dient gebaseerd te zijn op meerdere bronnen. Van de volgende beschikbare bronnen wordt gebruik gemaakt:
 1. economisch perspectief ABN AMRO Bank;
 2. dagelijks rentebericht RABO bank;
 3. BNG economisch beeld;
 4. Rententitie Thésor (verwachtingen van Nederlandse grootbanken);
 5. Rente & valutavisie ING Bank;
 6. Actuele rente-informatie (NWB-calculator, BNG-tarieven, rente-informatie Thésor).
 De rentevisie wordt verwerkt in de periodieke Treasuryrapportages en vastgesteld door het Treasury Overleg.

3.2.4 Limieten risicobeheer

Voor de uitvoering van de treasury-activiteiten gelden de volgende wettelijke limieten (wet FIDO):

- *Renterisiconorm*
Het bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal (peildatum 1 januari 2009: 20%) bij aanvang van het jaar, dat aangeeft welk deel van de vaste schuld maximaal in aanmerking komt voor aflossing en/of renteherziening.
In de begroting van de Concern Treasury wordt voor een periode van een jaar een prognose weergegeven van de benutting van de renterisiconorm. De werkelijke benutting van de renterisiconorm wordt gerapporteerd in de Tussentijdse Rapportage I en II en in de jaarrekening van de Concern Treasury.
- *Kasgeldlimiet*
De netto-vlottende schuld van de gemeente mag niet meer bedragen dan het wettelijk vastgestelde percentage (peildatum 1 januari 2016: 8,5%) van het begrotingstotaal van de gemeentebegroting. Per kwartaal wordt een gemiddelde netto-vlottende schuld bepaald op basis van de netto-vlottende schuld op de eerste van elke maand.

Naast de door de wet opgelegde limieten hanteert de gemeente Groningen een aantal zelf opgelegde limieten.

- *Korte mismatch limiet*
Van de lange financieringsbehoefte mag een bedrag tot maximaal 12,5% van de netto opgenomen vaste schuld, vermeerderd met de ijzeren voorraad kort geld, met kortlopende middelen worden gefinancierd. De ijzeren voorraad betreft het permanent beschikbare deel van aangehouden kortlopende tegoeden in rekening-courant. De omvang van de ijzeren voorraad wordt minimaal elke twee jaar opnieuw vastgesteld. Het deels structureel ramen van het mismatchvoordeel brengt een risico met zich mee. Binnen de rente egalisatiereserve is een buffer opgenomen om dit risico te beperken.
- *Lange mismatch limiet*
Van de korte vermogensbehoefte, ontstaan doordat diensten en derden een tekort in rekening-courant aanhouden, mag een bedrag tot maximaal 5% van de netto opgenomen vaste schuld met langlopende leningen worden gefinancierd.
- *Limiet nieuw op te nemen langlopende leningen*
(vervallen)
- *Limiet vervroegd aflossen vaste concernleningen*
In de begroting van de Concern Treasury wordt jaarlijks een overzicht opgenomen van leningen met een contractuele mogelijkheid tot vervroegde aflossing, waarvan de boeterente ten laste komt van het betreffende begrotingsjaar. Dit overzicht limiteert de omvang van de vervroegde aflossingen voor dat jaar. In de rekening wordt gemeld welke vervroegde aflossingen daadwerkelijk hebben plaatsgevonden, de hiervoor betaalde boeterente en de wijze waarop herfinanciering heeft plaatsgevonden.

Bij overschrijding van deze limieten geldt het volgende:

Een verwachte overschrijding van een limiet wordt direct gemeld aan de deelnemers van het Treasury Overleg.

Bij een gerealiseerde overschrijding wordt altijd zo spoedig mogelijk de raadscommissie F&V mondeling door de portefeuillehouder geïnformeerd. In de jaarrekening legt het college van B&W over de overschrijding verantwoording af aan de raad.

3.3 Gemeentefinanciering

Algemeen

Onder gemeentefinanciering wordt verstaan het aantrekken of uitzetten van middelen in relatie tot de dekking van de vermogensbehoefte van de gemeente. Er wordt onderscheid gemaakt naar Financiering OG (opgenomen geldleningen) en Financiering UG (uitgezette geldleningen)

3.3.1 Doelstellingen gemeentefinanciering:

- Het verzekeren van een efficiënte toegang tot de kapitaalmarkt;
- Het minimaliseren van de financieringskosten, te beoordelen aan de hand van marktconforme tarieven en rekening houdend met de opgestelde limieten met betrekking tot renterisicoposities en de gehanteerde rentevisie;
- Een gelijkmatig verloop van aflossingen en renteherzieningen over de totale leningen portefeuille. Dit leidt tot een gelijkmatige spreiding van het renterisico over de jaren.
- Het stabiliseren van de rentelasten voor diensten van de gemeente.

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen realiseren is een aantal richtlijnen en limieten geformuleerd.

3.3.2 Richtlijnen Financiering OG (opgenomen geldleningen)

- *Toegestane financieringsinstrumenten*
Voor het aantrekken van lange financieringsmiddelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:
 1. Onderhandse geldleningen;
 2. Medium Term Notes (MTN, zie uitleg in begrippenkader);
 3. Lening met korte rente in combinatie met een rente-instrument, zodanig dat een lening met een lange rente wordt nagebootst.

Voor het aantrekken van korte financieringsmiddelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:

1. Callgeld/daggeld;
 2. Deposito's/kasgeld.
- *Gelijkmatige afloop van leningenportefeuille*
Financieringsbeslissingen worden zodanig genomen dat een over de jaren gelijkmatig verloop van aflossingen en renteherzieningen ontstaat. Aflossingen en renteherzieningen mogen verder niet boven de in de wet FIDO vastgelegde renterisiconorm uitkomen.
 - *Nieuw op te nemen vaste concernleningen*
Het Treasury Overleg adviseert tot het aantrekken van langlopende geldleningen ter dekking van de gemeentelijke financieringsbehoefte. De bevoegdheid om hiertoe te besluiten, ligt bij de concredirecteur bedrijfsvoering. De leningovereenkomst wordt getekend door de concredirecteur bedrijfsvoering, daartoe door B&W gemandateerd. De wethouder Financiën wordt achteraf geïnformeerd over de aangetrokken geldleningen in de periodieke Treasuryrapportages, B&W wordt achteraf geïnformeerd in de Tussentijdse Rapportage en de gemeenteraad wordt achteraf geïnformeerd in de jaarrekening. Daarnaast wordt de raad in de begroting en voortgangsrapportages geïnformeerd over de verwachte omvang van de aan te trekken leningen.
 - *Vervroegd aflossen vaste concernleningen*
Leningen komen voor vervroegde aflossing in aanmerking indien de contante waarde van de lagere rentelasten in komende jaren groter is dan de te betalen boeterente. Voor de contante

waardebepaling wordt gebruik gemaakt van een indicatierente voor een lening met overeenkomstige kenmerken (wat betreft restant loopsom en aflossingsschema) als de af te lossen lening.

Het Treasury Overleg adviseert om over te gaan tot vervroegde aflossing van een vaste concernlening. De bevoegdheid om binnen de limiet voor vervroegd af te lossen vaste concernleningen hiertoe te besluiten, ligt bij de Concerndirecteur bedrijfsvoering. De wethouder Financiën wordt over de vervroegd afgeloste leningen en het berekende voordeel geïnformeerd in de periodieke Treasuryrapportages, B&W wordt achteraf geïnformeerd in de Tussentijdse Rapportage en de gemeenteraad wordt achteraf geïnformeerd in de jaarrekening.

- *Rente-omslag percentage (ROP)*
Voor de kapitaalverstrekking aan de diensten en de investeringen van de diensten worden de gemiddelde financieringskosten door middel van het rente-omslag percentage (ROP) aan de diensten doorberekend. De berekening van het ROP vindt plaats op basis van de kosten van de huidige leningenportefeuille, de omvang van de reserves en voorzieningen en de verwachte lange rente voor de nieuwe financieringsbehoefte. De doelstelling van de systematiek van het ROP is het stabiliseren van de rentelasten voor de diensten van de gemeente. Het ROP wordt vastgesteld met als uitgangspunt een verwacht resultaat van nul voor de komende vier jaren. Het ROP wordt jaarlijks als afzonderlijk besluitpunt vastgesteld in de B&W nota over het Meerjarenbeeld.
- *Financieringskosten reserves en voorzieningen*
Voor reserves en voorzieningen vindt doorberekening van rentekosten en –opbrengsten aan diensten plaats op basis van verwachte rentepercentages op de geld- en kapitaalmarkt voor het komende begrotingsjaar.
- *Financieringskosten exploitatie*
Voor de tegoeden en schulden in exploitatie worden intern geen rentekosten meer verrekend.
- *Rente Egalisatie Reserve*
Voor het opvangen van renteschommelingen op Lang Vermogen binnen een begrotingsjaar is er een Rente Egalisatie Reserve (RER). Uitgangspunt voor het opvangen van renteschommelingen is dat in het lopende jaar een renteschommeling op de gemeentelijke portefeuille kan worden opgevangen van 1%. Daarnaast moet het geraamde, structurele mismatchresultaat voor de volle omvang binnen het jaar opgevangen kunnen worden binnen de RER.
- *Financiering Woningbouw*
Een bijzondere vorm van financiering aan derden is de financiering van woningbouwcorporaties. Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt aan woningbouwcorporaties. Als in een overeenkomst is opgenomen dat de Geldgever moet voorzien in een vervolgfianciering of als er sprake is van renteherzieningen, komen we die afspraak nog na. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de voorwaarden van het bouwoffensief Groningen.
- *Kritisch bankieren*
Van de langlopende geldleningen die de gemeente jaarlijks aantrekt wordt voor een bedrag van 25 miljoen euro bij kritische banken geleend, voor zover het rentepercentage van deze leningen niet meer dan 0,15% hoger is dan het op het moment van aantrekken geldende marktconforme rentepercentage.
- *Groenfinanciering*
Naast de mogelijkheid om met kritische banken zaken te doen, bestaan er mogelijkheden om gebruik te maken van specifieke groenfinanciering. De wettelijke regeling groenprojecten is in het leven geroepen om projecten te stimuleren die een positief effect hebben op het milieu. De overheid stimuleert deze projecten onder meer door de financiering van groenprojecten aantrekkelijk te maken. Aan te trekken groenfinanciering zal in alle gevallen als specifieke lening zichtbaar gemaakt worden in de vorm van maatfinanciering (door de Concern Treasury aan te trekken namens de gemeente) voor een specifiek project, met doorgifte aan de vakdirectiet van het van toepassing zijnde rentepercentage en looptijd (dus buiten het ROP om). De financiering zal plaats vinden op basis van afzonderlijke besluiten.

3.3.3 Limieten Financiering OG (opgenomen geldleningen)

De limieten Financiering OG zijn gericht op risicobeheersing en reeds geformuleerd in paragraaf 3.2 Risicobeheer.

3.3.4 Richtlijnen Financiering UG (uitgezette geldleningen)

- *Geen arbitrage*

Het is niet toegestaan om gelden op te nemen en weer uit te zetten met als doel het genereren van inkomsten. Toelichting: Door middel van arbitrage kan geprofiteerd worden van rentever verschillen tussen de korte en lange rente of van de zekere positie die de gemeente heeft op de geld- en kapitaalmarkt. Gelden zouden dan goedkoop kunnen worden ingenomen en duurder kunnen worden weggezet bij andere partijen. Dit is dus verboden.

- *Mogelijke instrumenten*

Een tijdelijk overschot van middelen wordt uitgezet, rekening houdend met de gestelde voorwaarden en wettelijke vereisten. De hoofdsom van de uitzetting dient intact te blijven. Voor het uitzetten van middelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:

1. De verplichte rekening courant bij het agentschap van het Ministerie van Financiën.

- *Financiering derden*

Het verstrekken van een geldlening aan een derde is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Bij de beoordeling van financieringsverzoeken van derden geldt daarom als uitgangspunt dat de gemeente in principe geen leningen aan derden verstrekt, tenzij wordt voldaan aan noodzakelijkheid vanuit het publieke belang en overigens onder stringente voorwaarden. Derdenfinanciering zal in principe door de markt moeten kunnen plaatsvinden. Dit betekent dat financieringsverzoeken van derden streng aan de poort zullen worden beoordeeld. Waar mogelijk zal direct worden doorverwezen naar zakenbanken of innovatiefondsen. In voorkomende gevallen is er ruimte om aan derden financiering te verstrekken, ofwel als maatlening ofwel in het kader van door de raad vast te stellen regelingen, waarbij sprake is van een bundeling van in omvang beperkte leningen uit praktische overwegingen.

Daarbij is per geval een expliciet besluit nodig door het college van B&W, waarbij expliciet gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en waarbij besloten wordt over de te verwerven zekerheden. In alle gevallen zal het college een dergelijk besluit vooraf aan de raad voorleggen om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen. In het kader van het bouwoffensief Groningen kan er ook sprake zijn van een publiek belang indien een woningbouwcorporatie partij is bij een te realiseren complex. Per geval wordt apart een lening aangetrokken en onder nader door het college van B&W vast te stellen voorwaarden door verstrekt aan de betreffende derde (zogenaamde gematchte financiering). De ondergrens voor dergelijke gematchte financiering bedraagt 500.000 euro. Daarnaast is het mogelijk om bij geringe(re) bedragen aan financiering van derden deze te verstrekken in het kader van een door de raad van de gemeente Groningen vast te stellen regeling. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan financiering van duurzaamheidsleningen, startersleningen, monumenten(fonds) en breedtesport(fonds). In dergelijke gevallen wordt bij voorkeur een uitvoeringsinstelling en/of een externe bank belast met de verstrekking van individuele leningen aan derden. De financiering van dergelijke door de gemeente te verstrekken leningen vindt dan niet gematched plaats maar op basis van kapitaalverstrekking aan de beleidsinhoudelijk betrokken directie. Een eventueel resultaat uit het verstrekken van geldleningen geldt niet als Treasury resultaat, maar komt ten laste (of ten gunste) van de AER.

Het voorstel tot het verstrekken van leningen aan derden wordt opgesteld door de beleidsverantwoordelijke directeur. Het voorstel dient vooraf te worden voorgelegd aan en te worden beoordeeld door het hoofd Treasury of diens plaatsvervanger. Dit oordeel richt zich op de kenmerken van de te verstrekken lening en de door de derde te verstrekken zekerheden. In alle gevallen vindt beoordeling van het kredietrisico (zowel voorafgaand aan het verstrekken van de lening als tussentijds) plaats door de beleidsverantwoordelijke directeur (waar nodig ondersteund door de afdeling Treasury) en vindt vastlegging daarvan plaats via een beoordelingsformulier financiering derden. Er wordt weerstandsvermogen vrij gehouden ter afdekking van het kredietrisico. Dit weerstandsvermogen moet worden vrijgemaakt door de beleidsverantwoordelijke directeur en bedraagt gemiddeld 8% van de hoofdsom. Dit is afhankelijk van het risicoprofiel en het al beschikbare weerstandsvermogen voor betrokken tegenpartijen. In alle gevallen wordt het aan te houden weerstandsvermogen individueel bepaald en gemotiveerd. De nadere uitwerking van regelgeving en procedures maakt onderdeel uit van het Handboek Treasury. De aanvraag voldoet minimaal aan de volgende voorwaarden:

- Een lening wordt bij voorkeur verstrekt door andere partijen (banken) of – indien onmogelijk – door de gemeente Groningen gezamenlijk met andere partijen. Indien in de genoemde volgorde externe financiering onmogelijk blijkt kan een lening door de gemeente zelf worden verstrekt;
- Het rentepercentage van de te verstrekken lening wordt gebaseerd op marktconformiteit voor de betreffende aanvrager. In dit kader worden de geldende staatssteunregels in acht genomen;
- Financiering van derden kan alleen plaatsvinden voor zogeheten “diensten van algemeen economisch belang” en/of verbonden partijen.. Dit is tevens een vereiste om geen oneigenlijke

staatssteun te verstrekken.

- De verzoeker verstrekt afdoende inzicht in de risico's van het project en de financieringsrisico's dienen te zijn afgedekt;
- Ter meerdere zekerheid van terugbetaling van rente en aflossing worden er (indien mogelijk) zekerheden jegens de gemeente Groningen gesteld (bijv. recht van 1e hypotheek). Gemeentelijke subsidies (in gevallen dat de aanvrager van een lening tevens een subsidierelatie heeft met de gemeente) gelden in deze niet als zekerheid;
- Voor aanvragen hanteert de Gemeente een ondergrens van vijfhonderd duizend euro voor maatwerkleningen (in uitzonderingsgevallen mogelijk lager);
- Voor specifieke fondsen (o.a. duurzaamheidsleningen, startersleningen, monumentenfonds en breedtesportfonds) gelden specifieke voorwaarden, nader uit te werken in afzonderlijke door de raad vast te stellen regelingen;
- Het verstrekken van (gematchte) geldleningen aan natuurlijke personen is niet toegestaan, uitgezonderd de in afzonderlijke regelingen op te nemen tegenpartijen die door een eigen uitvoeringsinstelling worden verstrekt;
- Financieringsaanvragen voor financiering van derden worden schriftelijk ingediend en zijn tenminste voorzien van een bedrijfsplan, recente jaarbegroting en –rekening en een meerjaren liquiditeitsoverzicht. In voorkomende gevallen kan de gemeente overgaan tot het vragen van een second opinion bij de beoordeling van de aanvraag.

▪ *Financiering Woningbouw*

Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer aangetrokken ten behoeve van de financiering van woningbouwcorporaties. Uitzonderingen hierop zijn als in een overeenkomst is opgenomen dat de Geldgever moet voorzien in een vervolgfianciering of dat sprake is van renteherzieningen. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de onderstaande criteria voor incidentele projectfinanciering als bedoeld in het Bouwoffensief Groningen. De criteria waarlangs dergelijke projecten worden gelegd zijn als volgt:

- Het project dient maatschappelijk vastgoed te bevatten; *en/of*
- Projectfinanciering kan alleen plaatsvinden in zogeheten 'diensten van algemeen economisch belang'. Dit is tevens een vereiste om geen oneigenlijke staatssteun te verstrekken. Het realiseren van commercieel vastgoed, koopwoningen of vrije sector huurwoningen komt niet in aanmerking voor projectfinanciering als bedoeld in het Bouwoffensief Groningen; *en*
- Het project is uitvoering gereed, de ruimtelijke procedures zijn reeds doorlopen; *en*
- Bij de toekomstige gebruikers van delen van het project, is de verwachting gewekt dat het project gerealiseerd zou worden; *en*
- Externe financiering door derden is niet mogelijk; *en*
- De gebruikers ondervinden nu hinder wegens uitstel voor onbepaalde tijd van het Project; *en*
- De verzoeker verstrekt afdoende inzicht in de risico's van het project en de financieringsrisico's dienen te zijn afgedekt; *en*
- De verzoeker brengt een substantieel risicodragend vermogen in het project, waarbij substantieel minimaal 10% tot 25% bedraagt; *en*
- Verzoekers project voldoen aan daaraan te stellen gemeentelijke kwaliteitseisen in termen van programmering en ruimtelijke kwaliteit.

Het college draagt zorg voor actuele voorwaarden.

▪ *Verstrekken garanties*

Aan derden worden in principe geen garanties op geldleningen verstrekt, tenzij expliciet opgenomen in een afzonderlijke regeling. Op initiatief van de Raad kan hiervan worden afgeweken.

De garanties die staan vermeld in de overzichten Gewaarborgde Geldleningen in begroting en rekening betreffen het beheer en de afloop van in het verleden verstrekte garanties. Een eventueel resultaat van in het verleden verstrekte garanties geldt niet als Treasury resultaat, maar komt ten

laste (of ten gunste) van de betreffende beleidsinhoudelijke functie. Ook voor gegarandeerde geldleningen vindt periodieke beoordeling van het kredietrisico plaats door de beleidsverantwoordelijke directeuren.

- *Overige bepalingen*
Mocht uiteindelijk een lening voorstel niet volledig aan de gestelde kaders voldoen en in het kader van het publieke belang toch door moeten gaan, dan dient de afweging expliciet aan de raad te worden voorgelegd.

3.4 Kasbeheer

Kasbeheer is het beheer van de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot één jaar. Bij Kasbeheer wordt onderscheid gemaakt in geldstromenbeheer en saldo- en liquiditeitenbeheer.

3.4.1 Geldstromenbeheer

Onder geldstromenbeheer wordt verstaan al de activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer). Op het gebied van het geldstromenbeheer komen aan de orde de IRC-rekeningstructuur (3.4.2) en het beheer en de uitvoering van het betalingsverkeer (3.4.3).

3.4.2 Interne Rekening-courant rekeningenstructuur (IRC)

Doelstellingen van de IRC-rekeningenstructuur:

- Het in het kader van risicobeheer in beeld brengen van de langlopende financieringsbehoefte in relatie tot de lange financieringsmiddelen en de kortlopende financieringsbehoefte in relatie tot de korte financieringsmiddelen.

Richtlijnen van de IRC-rekeningenstructuur:

- Alleen de Concern Treasury is gerechtigd op te treden op de geld- en kapitaalmarkt.
- Voor de interne financiering is een stelsel van interne rekeningen opgezet. Het stelsel wordt beheerd door de afdeling Concern-/Treasury. Hiervoor wordt een blok rekeningnummers aangehouden en geadmistreerd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.
- Het stelsel van interne rekeningen kent vier groepen rekeningen, waarvan de geldstromen kunnen worden verdeeld in korte en lange geldstromen:
 1. Rekening Exploitatie (Kort Vermogen);
 2. Rekening Investerings (Lang Vermogen);
 3. Rekening Kapitaalverstrekking (Lang Vermogen);
 4. Rekening Reserves en voorzieningen (Lang Vermogen).
- De lange geldbehoefte van de gemeente wordt gefinancierd via de Investeringsrekening en de Kapitaalverstrekkingsrekening. Reserves en voorzieningen worden bij de Concern Treasury op de rekening Reserves en voorzieningen aangehouden. Kortlopende middelen (debet of credit) worden aangehouden op de Exploitatier rekening.
- Aan de gemeente gelieerde instellingen kunnen een exploitatier rekening bij de Concern Treasury aanhouden. Er worden geen nieuwe interne exploitatier rekeningen aan derden meer verstrekt, tenzij het college hiertoe expliciet besluit.

Limieten voor de IRC-rekeningenstructuur:

- Voor een (debet) kredietlimiet op exploitatier rekeningen van derden is een collegebesluit vereist.

3.4.3 Betalingsverkeer: centraal beheer en uitvoering

Doelstellingen betalingsverkeer:

- Optimalisering van het renteresultaat door middel van dagelijkse saldoregulatie;

- Zorgdragen voor een efficiënte inrichting van de rekeningenstructuur en een efficiënt gebruik van betaalinstrumenten bij de diensten.

Afgeleide doelstellingen:

- Op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen op het gebied van betaalinstrumenten;
- Advisering en ondersteuning van organisatieonderdelen op het gebied van betalingsverkeer en de bijbehorende infrastructuur;
- Zorgdragen voor een correct gebruik van interne rekeningen.

Richtlijnen betalingsverkeer:

- **Beheer en uitvoering betalingsverkeer**
Het beheer van het betalingsverkeer en de rekeningenstructuur geschiedt centraal door de afdeling Treasury. De uitvoering van het betalingsverkeer geschiedt centraal bij het SSC.
- **Overzicht kosten betalingsverkeer**
Ten minste één keer per jaar (in januari) wordt een overzicht tarieven betalingsverkeer opgenomen in het kwartaalbericht. .
- **Periodieke controle betaalinstrumenten en inrichting betalingsverkeer**
Centraal wordt een overzicht opgesteld van alle rekeningen en betaalinstrumenten. Aan de hand van het overzicht kosten betalingsverkeer wordt één keer per jaar een oordeel gevormd over het gebruik van betaalinstrumenten en de rekeningenstructuur. Op basis hiervan wordt door de afdeling Treasury advies gegeven tot verbetering van de rekeningstructuur of efficiënter gebruik van de betaalinstrumenten.
- **Doorbereken financieringskosten**
Voor de rekening Reserves en voorzieningen vindt doorberekening van kosten plaats op basis van de verwachting van de geldende rentepercentages voor het komende begrotingsjaar. Voor de rekening Kapitaalverstrekking en de Investeringsrekening worden de gemiddelde financieringskosten door het rente-omslag percentage (ROP) aan de directies doorberekend.

Limieten betalingsverkeer:

- **Limiet BNG**
Op de rekeningen bij de BNG is er een kredietlimiet (door de bank opgelegd) voor het totaal van de rekeningen.
- **Limieten ING en ABN-AMRO**
Op de rekeningen bij de ING en ABN-AMRO geldt een limiet van nul.

3.4.4 Saldo- en liquiditeitenbeheer

Onder saldo- en liquiditeitenbeheer wordt verstaan al de activiteiten gericht op het verkrijgen van inzicht in de geldstromen van de gemeente.

Doelstellingen saldo- en liquiditeitenbeheer:

- Het verkrijgen van een betrouwbare prognose van de geldstromen van de gemeente, onderverdeeld in Lang Vermogen en Kort Vermogen, voor een periode van twaalf maanden vooruit.
- Het verkrijgen van inzicht in risicoposities op enig moment en van ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op toekomstige risicoposities.

Richtlijnen saldo- en liquiditeitenbeheer:

- **Liquiditeitsbegrotingsmodellen (LBM)**
Jaarlijks worden door de directies begrotingscijfers aangeleverd voor de begroting van het komende jaar. Deze begrotingscijfers geven samengevoegd het verwachte verloop van de geldstromen op de verschillende IRC-rekeningen aan.
- **Periodieke liquiditeitsprognose**
Per kwartaal wordt door Concern Treasury een prognose van de stand van de verschillende rekening-groepen gemaakt. Vanaf het moment dat de begrotingscijfers voor het volgende jaar gereed zijn worden ook de prognoses voor het volgende jaar gemaakt. De door organisatieonderdelen aangeleverde gegevens dienen als basis voor de per kwartaal op te stellen totaalprognoses in de Treasury kwartaalrapportage. Daarnaast worden door directies maandelijks

tussentijdse bijstellingen op de kwartaalprognoses aangeleverd

- **Realisaties**
Jaarlijks maakt de afdeling Treasury op totaalniveau een verschillenanalyse ten behoeve van het (voortdurende) optimaliseren
- **Periodiek bezoek organisatieonderdelen**
Minimaal één maal per jaar wordt door de afdeling Treasury aan alle relevante organisatieonderdelen een bezoek gebracht. Het doel is verbetering van de prognoses, service verlening door Treasury en bespreking van recente ontwikkelingen. De gebruikte gegevens en de op basis daarvan samengestelde periodieke (kwartaal) rapportage worden elk kwartaal door Treasury met de organisatieonderdelen en de concernstaf afgestemd.

Limieten saldo- en liquiditeitenbeheer:

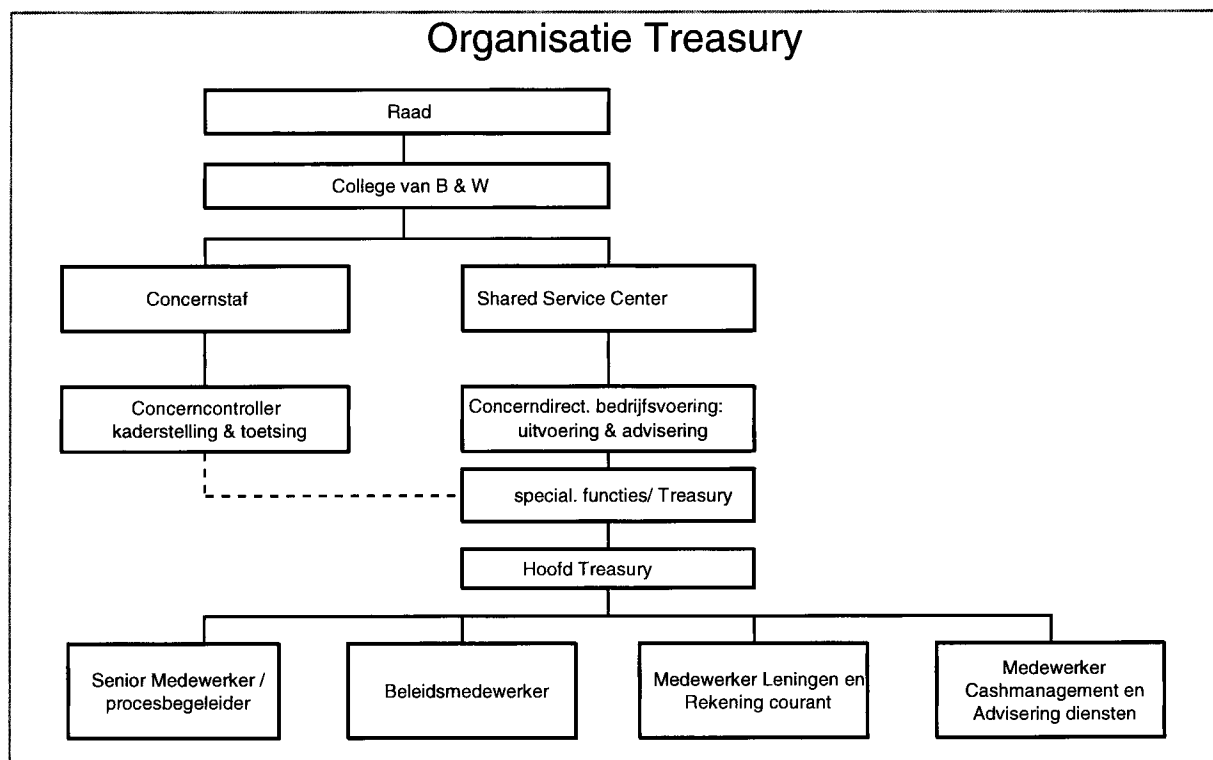
- *N.v.t.*

Hoofdstuk 4. Organisatie Treasury

4.1 Uitgangspunten

- De treasuryfunctie is een concerntaak, welke wordt uitgevoerd door de afdeling Financiën Specialistische Functies (Treasury) van het SSC.
- De Concerncontroller is verantwoordelijk voor de kaderstelling en toetsing met betrekking tot de treasuryfunctie, de Concerndirecteur bedrijfsvoering is verantwoordelijk voor de uitvoering en advisering inzake de treasuryfunctie.
- Ter afstemming van hun wederzijdse verantwoordelijkheden komen de Concerndirecteur bedrijfsvoering en de Concerncontroller periodiek bijeen.

De onderstaande figuur geeft een overzicht van de plaats van de treasuryfunctie in de organisatie van de gemeente Groningen.

4.2 Afzonderlijke administratie

Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017

De treasury activiteiten worden ook in afzonderlijke planning- en control documenten (begroting, tussentijdse rapportage en jaarrekening) vastgelegd. Hierdoor worden de resultaten van de treasury-activiteiten afzonderlijk zichtbaar gemaakt en verantwoord en aan een afzonderlijke accountantscontrole onderworpen. De control op de Concern Treasury geschiedt door het Shared Service Centervoor zover het de volgende onderdelen betreft:

- de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC)
- functiescheiding
- de kwaliteit van de administratie
- de kwaliteit van de documenten uit de planning en control cyclus
- rechtmatigheid
- planning en control

4.3 Concerncontroller

De Concerncontroller, is verantwoordelijk voor de kaderstelling en toetsing met betrekking tot de treasuryfunctie.

De bevoegdheden van de Concerncontroller ten aanzien van de treasuryfunctie zijn:

- Kaderstelling en toetsing;
- Ten aanzien van de treasuryfunctie een extern controleprogramma te laten uitvoeren.

De taken van de Concerncontroller zijn:

- Het deelnemen aan het periodieke Treasury Overleg (TO);
- Het beoordelen van het gevoerde treasury-management aan de hand van de periodieke rapportages, de begroting, de Tussentijdse Rapportage en de jaarrekening;
- Het tijdig informeren van de afdeling Treasury over belangrijke (concern-)ontwikkelingen voor de treasuryfunctie.

4.4 Concerndirecteur bedrijfsvoering en afdeling specialistische functies/Treasury

De concerndirecteur bedrijfsvoering is verantwoordelijk voor de advisering, beleidsvoorbereiding en uitvoering van de treasuryfunctie, zoals uitgevoerd door de afdeling Treasury van het SSC.

De bevoegdheden van de Concerndirecteur bedrijfsvoering ten aanzien van de treasuryfunctie zijn:

- Binnen de limieten in dit statuut gesteld en gegeven de rentevisie van enig moment, het aantrekken en vervroegd aflossen van langlopende geldleningen bestemd voor de financiering van de gemeentelijke financieringsbehoefte;
- Het inzetten van derivaten zoals in dit statuut beschreven;

De taken van de Concerndirecteur bedrijfsvoering zijn:

- Het vaststellen en vastleggen van treasury beleid op voorstel van de afdeling Treasury van het SSC;

De volgende taken op het gebied van de treasuryfunctie worden door de afdeling Treasury uitgevoerd:

- Het voorbereiden en afstemmen van het treasury beleid met de Concerncontroller;
- Het opstellen van de maandelijkse rentevisie;
- Het opstellen van managementinformatie met betrekking tot de gemeentelijke financiering, liquiditeitenbeheer, renterisicobeheer en bankrelatiebeheer (in de periodieke Treasury rapportage);
- Het adviseren over financieringsvraagstukken aan het college van B&W;
- Het afsluiten van transacties op de geld- en kapitaalmarkt;
- Het samenstellen van liquiditeitsprognoses en begrotingsmodellen;
- Het beheer van het gemeentelijke betalingsverkeer;
- Het beheren van het interne rekening-courant systeem;
- Het onderhouden van contacten met financiële partijen (bankrelatiebeheer);
- Het opstellen van de begroting, Tussentijdse Rapportage en jaarrekening van de Concern Treasury.

De concerndirecteur bedrijfsvoering wordt periodiek over de treasury-activiteiten geïnformeerd door het hoofd Treasury en door middel van de periodieke Treasury rapportage.

4.5 Treasury Overleg

Periodiek vindt afstemming tussen de afdeling Treasury en de Concernstaf plaats door middel van het Treasury Overleg.

Treasury Overleg

Een keer per kwartaal vindt het Treasury Overleg plaats. De agendavoorbereiding en verslaglegging wordt verzorgd door de Concernstaf.

Het Treasury Overleg bestaat uit:

Van het SSC:

- De concerndirecteur bedrijfsvoering of zijn/haar gemachtigde,
- Het hoofd Treasury,
- De senior medewerker Treasury,
- De concerncontroller
- De contactpersoon van de Concern Treasury van de Concernstaf Control.

Onderwerpen Treasury Overleg

In het Treasury Overleg komen in ieder geval aan de orde:

- De recente Treasury kwartaalrapportage en/of maandbericht;
- Recente ontwikkelingen in de prognoses van diensten;
- De rentevisie. Deze wordt formeel vastgesteld;
- Actuele ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente die invloed hebben op de treasuryfunctie;
- Voor zover nodig voorstellen en besluiten ten aanzien van de treasuryfunctie;
- Uitgebrachte IC-rapportages op treasury;

Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017

- Het jaarlijkse IC-programma voor treasury;
- Uitgebrachte accountantsrapporten.

Taken Treasury Overleg

- Het Treasury Overleg brengt advies uit over:
 1. De wenselijkheid van aantrekken of aflossen van langlopende geldleningen bestemd voor de financiering van de gemeentelijke financieringsbehoefte;
 2. Het inzetten van derivaten zoals in dit statuut beschreven.

Het Treasury Overleg kan hiertoe ook tussentijds bij elkaar komen.

Procedure en besluitvorming in het Treasury Overleg

Bij de vaststelling van kaders en toetsing alsmede van uitvoering en advisering, geldt de volgende werkwijze:

- De afdeling Treasury komt, gevraagd en ongevraagd, met voorstellen en verzorgt de voorbereiding;
- In het Treasury Overleg worden die voorstellen besproken;
- De Concerncontroller heeft de eindbeslissing bij voorstellen op het gebied van kaderstelling en toetsing, de concerndirecteur bedrijfsvoering heeft de eindbeslissing bij vraagstukken met betrekking tot uitvoering en advisering;
- In geval van voorstellen met zowel beleidsmatige als beheersmatige consequenties overleggen beiden nader. Indien beleidsmatige besluiten beheersmatige consequenties van enige omvang tot gevolg hebben is compensatie van kosten door Concern het uitgangpunt.
- De afdeling Treasury brengt het betreffende stuk in het college, maar met medeparaaf van de Concerncontroller;
- Indien de initiëring van een notitie bij de Concernstaf ligt, wordt het stuk mede geparafeerd door de concerndirecteur bedrijfsvoering .
- Verslag Treasury Overleg

Van de bijeenkomsten van het Treasury Overleg wordt een verslag gemaakt dat in ieder geval vermeldt de vastgestelde rentevisie en eventuele financieringsbeslissingen.

Het samenvattend memo wordt toegestuurd aan wethouder Financiën, concerndirecteur bedrijfsvoering en Concerncontroller.

4.6 Bevoegdhedenmatrix

In de bevoegdhedenmatrix worden voor de financiële transacties die voortvloeien uit de treasury-activiteiten de bevoegdheden weergegeven voor het bepalen, uitvoeren, controleren, administreren en autoriseren.

Bevoegdhedenmatrix Treasury activiteiten

Activiteit	Bepalen	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie Uitvoering	Autorisatie Vertegenwoordiging
1. Aantrekken lange geldlening voor eigen financieringsbehoefte <i>1.a bepalen van totaalbedrag per jaar (limiet)</i> <i>1.b aantrekken lange geldlening binnen de limiet</i>	Raad Treasury overleg	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Spec. Functies Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA	CD bedrijfs- voering	CD bedrijfsvoering
2. Aantrekken lange geldlening t.b.v. derden	College	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Spec. Functies Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA	CD bedrijfs- voering	CD bedrijfsvoering
3. Vervroegde aflossing	Treasury overleg	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Spec. Functies Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA	CD bedrijfs- voering	CD bedrijfsvoering
4. Renteherziening	Conform contract	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Spec. Functies Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA	n.v.t.	CD bedrijfsvoering

Bevoegdhedenmatrix Treasury activiteiten (vervolg)

Activiteit	Bepalen	Uitvoering	Registratie	Controle	Autorisatie Uitvoering	Autorisatie Vertegenwoordiging
5.a Bepalen toegestane rente instrumenten 5.b Inzetten toegestane rente instrumenten	Raad Treasury overleg	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA	CD bedrijfs- voering	CD bedrijfsvoering
6. Cessies	Geldgever	Geldgever	Mdw. Leningen	FA		CD bedrijfsvoering
7. Aantrekken kort geld <i>(Binnen limieten)</i>	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA		
8. Uitzetten kort geld <i>(Binnen limieten)</i>	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Mdw. Leningen	FA		
9. Treasury betalingen	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	Sr. Mdw. Treasury Hoofd Treasury Beleidsmedewerker	FA	FA		FA
10. Openen externe bankrekening	Afdelingshoofd	Mdw. CM	Mdw. CM	FA		CD bedrijfsvoering

4.7 Administratieve organisatie

Backoffice

De backoffice bestaat uit de afdeling SSC/Financiële Administratie, plus dat deel van de afdeling Treasury dat zorg draagt voor administratieve vastlegging. De backoffice van de afdeling Specialistische functies/Treasury draagt zorg voor administratieve vastlegging van de rekeningen courant en de leningen; de vastlegging in de financiële administratie en de controle op de treasury-acties vinden plaats bij de afdeling SSC/FA

De taken van de backoffice zijn:

- Administratieve vastlegging van de leningen en de interne rekeningen courant;
- Bijhouden van de afzonderlijke financiële administratie voor de Concern Treasury;
- Controle op treasury transacties, inclusief de benutting van de in het statuut opgenomen limieten.

Deze taken en bevoegdheden worden verder uitgewerkt in het Handboek Treasury. In dit Handboek zijn tevens de procedures beschreven. Het Handboek Treasury wordt door het college van B&W vastgesteld.

4.8 Interne Controle

De interne controle op afdeling Treasury vormt onderdeel van het normale IC-programma van het SSC. Jaarlijks worden controles uitgevoerd op:

- Juisheid, tijdigheid en volledigheid van managementinformatie;
- Juisheid, tijdigheid en volledigheid van administratieve verwerking;
- Juisheid, tijdigheid en volledigheid van bevoegdheden in de treasury systemen;
- Naleving van preventieve maatregelen.

De resultaten worden gerapporteerd aan de concerndirecteur bedrijfsvoering en aan het Treasury Overleg.

In het Treasury Overleg komt het jaarlijkse IC-programma voor treasury aan de orde.

De Concerncontroller is bevoegd om indien wenselijk geacht een extern controleprogramma te laten uitvoeren.

Hoofdstuk 5. Informatievoorziening

5.1 Beleidsmatige informatie

De beleidsmatige informatievoorziening bestaat uit:

- De algemene beleidskaders zoals in dit statuut beschreven;
- De documenten uit de begrotingscyclus;
- De Treasury paragraaf in de begroting en de rekening;
- Het Meerjarenbeeld ROP.

5.1.1 Documenten uit de begrotingscyclus

Om de treasury-activiteiten van de gemeente zichtbaar te maken worden deze afzonderlijk verantwoord in de verschillende documenten uit de begrotingscyclus.

Begroting

De begroting geeft de verwachtingen voor het komende jaar weer. In de begroting van de Concern Treasury worden onder andere de volgende onderdelen behandeld:

- Financiële beschouwing resultaat,
- Risico's en ontwikkelingen,
- Beschrijving en toelichting producten Lang Vermogen en Kort Vermogen,
- Overzicht aan te trekken leningen inclusief onderbouwing
- Meerjarenbegroting,
- Mogelijkheden tot vervroegde aflossing,
- Rente-veronderstellingen begrotingsjaar.

Tussentijdse Rapportage I en II

In de Tussentijdse Rapportage worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht. Het richt zich vooral op de rapportage over geld, risico's en beheer. In de Tussentijdse Rapportage komen aan bod:

- Financiële beschouwing,
- Risico's en ontwikkelingen,
- Overzicht aan te trekken leningen inclusief onderbouwing
- Beheers doelstellingen

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde treasury-activiteiten. Hier komt onder andere aan bod:

- Financiële beschouwing,
- Risico's en ontwikkelingen,
- Afwijkingen tussen Begroting en Tussentijdse Rapportage,
- Toelichting op de rente resultaten,
- Overzicht aangetrokken geldleningen,
- Gerealiseerde renteherzieningen en vervroegde aflossingen,
- Gerealiseerde benutting limieten (inclusief wettelijke limieten),

5.1.2 Financieringsparagraaf

Vanuit de wet FIDO is voor zowel de begroting als de rekening een Financieringsparagraaf vereist. In de Financieringsparagraaf wordt ingegaan op de uitvoering van de treasury-activiteiten in enig jaar op basis van de kaders die het Treasurystatuut stelt. In de Financieringsparagraaf in de begroting komen

Nadere uitwerking Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017

de concrete beleidsplannen aan de orde; in de Financieringsparagraaf in het jaarverslag gaat het om de realisatie van de plannen en om een verschillenanalyse tussen plannen en uitkomsten.

De Financieringsparagraaf kent de volgende inhoud:

- De algemene interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn of waren op de treasuryfunctie,
- De plannen, c.q. realisatie van het beleid voor het risicobeheer, inclusief derivaten,
- De plannen, c.q. realisatie van het beleid voor het kasbeheer,
- De plannen, c.q. realisatie van het beleid voor de gemeentefinanciering,
- Overzicht aan te trekken leningen inclusief onderbouwing
- Relevante ontwikkelingen in de treasury-organisatie,
- Relevante ontwikkelingen in de informatievoorziening voor de treasuryfunctie.

Deze voor de Financieringsparagraaf voorgeschreven onderwerpen worden in eerste instantie opgenomen in de afzonderlijke begroting en jaarrekening van de Concern treasury en vinden van daaruit een plek als Financieringsparagraaf in concernbegroting en concernrekening. Tenslotte wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen ook de netto schuldquote van de gemeente opgenomen.

5.1.3 Meerjarenbeeld ROP

Het meerjarenbeeld ROP wordt in het voorjaar voorafgaand aan de begrotingsrichtlijnen vastgesteld.

In het meerjarenbeeld ROP komen de volgende twee onderwerpen aan bod:

- Renteveronderstellingen voor het komende jaar,
- Ontwikkeling van het rente-omslag percentage voor een periode van 4 jaar.

Op basis van de renteveronderstellingen worden voor de verschillende rekeninggroepen de rentepercentages voor het komende begrotingsjaar vastgesteld. De bedoeling is om rentebaten te vergoeden en rentelasten in rekening te brengen op basis van marktconforme tarieven. De rentepercentages voor de verschillende rekeningen zijn gebaseerd op marktтарieven:

- Voor Reserves en voorzieningenrekening: 5 jaar fixe overheidsleningen.

Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van:

- Rentepercentage op de geldmarktconforme rekeningcourant-faciliteit;
- Rentepercentage nieuw aan te trekken lange leningen;

Het rente-omslag percentage (ROP) wordt bepaald aan de hand van:

- Verwachte rente ontwikkeling voor langlopende geldleningen;
- Verwachte volumeontwikkeling van de lange geldstromen van de gemeente.

Het ROP wordt vastgesteld met als uitgangspunt een verwacht resultaat van nul voor de komende vier jaren.

5.2 Operationele informatie

Het onderstaande overzicht laat zien welke informatie beschikbaar is bij de uitvoering van de treasuryfunctie:

Nr.	Operationele informatie	Frequentie	Bron	Informatie Verstrekker	Informatie-ontvanger
1.	Liquiditeitsprognose lange termijn (1 jaar vooruit)	Kwartaal	Kwartaal Prognoses (bijstellingen maandelijks)	Afdeling /Treasury	Treasury Overleg Concern Directeur bedrijfsvoering Wethouder Financiën
2.	Liquiditeitsprognose korte termijn (2 maanden)	Naar behoefte	Kwartaal Prognoses van diensten en informatie diensten over betalingen en ontvangsten	Medewerker Cashmanagement	Sr. Mdw. Treasury (ook in kwartaalrapportage)
3.	Rentevisie (lang en kort)	Kwartaal Maandelijks/tussen tijds	ABN AMRO (econ. perspectief) Dagelijks rentebericht Rabobank BNG economisch beeld Rentenotitie Thésor Rente & valutavisie ING Bank Actuele rente-informatie	Afdeling /Treasury	Treasury Overleg Concern Directeur bedrijfsvoering Wethouder Financiën SSC-Financiën (intern)
4.	Rentetarieven	Dagelijks	Thésor extranet Infogram (Wallich.nl) BNG infodienst	Afdeling /Treasury	Afdeling /Treasury
5.	Benutting limieten (inclusief mismatch financiering)	Wekelijks	Gegevens interne rekeningen diensten gemeente Groningen (Universe)	Medewerker Leningen	Sr. Mdw. Treasury
6.	Analyse leningenportefeuille	Minimaal 3x per jaar en bij aantrekken lange financiering	Leningen administratie (SG treasury)	Sr. Mdw. Treasury	Treasury Overleg B&W en Raad (via Begroting)

5.3 Verantwoordingsinformatie

De verantwoording van de treasury-activiteiten vindt zijn weerslag in de volgende documenten:

<i>Nr.</i>	<i>Document</i>	<i>Bestemd voor</i>	<i>Frequentie</i>
1.	Tussentijdse Rapportage Concern Treasury	B&W	2 keer per jaar
2.	Voortgangsrapportage	Raad	2 keer per jaar
3.	Jaarrekening Concern Treasury	B&W	Jaarlijks
4.	Treasury paragraaf in de concernrekening	Raad	Jaarlijks
5.	Treasury maandbericht	SSC Financiën (intern)	Maandelijks
6.	Treasury kwartaalrapportage	Treasury Overleg Concern Directeur Bedrijfsvoering Wethouder Financiën IC Accountant	Per kwartaal
7.	Samenvattend memo Treasury Overleg	Treasury Overleg CD bedrijfsvoering Concerncontroller Wethouder Financiën	Per keer

De Tussentijdse Rapportage en de jaarrekening van de Concern Treasury zijn beschreven in paragraaf 5.1 Beleidsmatige informatie. De treasury kwartaalrapportage en het maandbericht worden hierna toegelicht.

5.4 Treasury kwartaalrapportage

Eens per kwartaal wordt door de afdeling Treasury de treasury kwartaalrapportage opgesteld. De kwartaalrapportage is enerzijds gericht op het afleggen van verantwoording over verrichte activiteiten, anderzijds worden in de rapportage de verwachte volume- en rente ontwikkelingen toegelicht. De kwartaalrapportage wordt elk kwartaal in het Treasury Overleg aan de orde gesteld.

In de treasury kwartaalrapportage komen de volgende onderwerpen aan bod:

- *Prognose organisatieonderdelen:*

Elke maand wordt de verwachte ontwikkeling weergegeven van:

- Totaal Vermogen
- Lang Vermogen
- Kort Vermogen
- Mismatch-financiering

Deze prognoses worden opgesteld op basis van kwartaal prognoses die bij de afdeling Treasury worden aangeleverd. In elke rapportage worden grote afwijkingen ten opzichte van de vorige rapportage toegelicht.

Daarbij wordt tevens gerapporteerd over renterisico's en de ontwikkeling van de financieringsbehoefte en worden waar nodig financieringsvoorstellen gedaan.

- *Benutting limieten:*

Elke kwartaal wordt over de benutting van de voor de treasury-activiteiten geldende limieten gerapporteerd. Daarnaast wordt *een prognose* voor de benutting van de mismatch-limiet opgenomen.

- *Rentevisie en financieringsvoorstel:*
Elke kwartaal en zo nodig tussentijds wordt de rentevisie en een financieringsvoorstel opgesteld. Deze wordt in het Treasury Overleg besproken en vastgesteld.
- *Leningenportefeuille:*
Er wordt een overzicht gegeven van de stand van de leningenportefeuille, inclusief een risicobeoordeling, van de gemeente Groningen. Daarnaast wordt aangegeven welke vervroegde aflossingen, renteherzieningen hebben plaatsgevonden en welke nieuwe leningen zijn aangetrokken.
- *Verdeling bankrekeningen:*
Eens per jaar wordt gerapporteerd over aantal en verdeling van de bankrekeningen.
- *Ontwikkeling prognoses:*
Bij ontwikkeling prognoses worden de grootste verschillen tussen prognoses en de realisaties daarvan geanalyseerd en besproken. Het doel hiervan is om de betrouwbaarheid van de prognoses steeds te verbeteren.

5.5 Maandbericht Treasury

Het maandbericht Treasury is een maandelijks rapportage binnen het SSC Financiën en daarmee minder extern gericht dan de kwartaalrapportage. Het is bedoeld om tussentijds informatie te verstrekken met betrekking tot de gemeentelijke financieringspositie, de benutting van limieten en de rentevisie. De Maandrapportage vormt daarmee een tussentijdse voortgangsrapportage ten aanzien van genoemde onderwerpen en kan mede dienen als basis voor tussentijdse financieringsvoorstellen aan het Treasury Overleg.

5.6 Informatie naar toezichthouder

Indien de Gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de provincie op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de provincie.

Zolang het hierboven bedoelde plan, niet is goedgekeurd dan wel indien blijkt dat het plan niet ten uitvoer wordt gelegd kan de provincie een aanwijzing geven om alsnog een aangepast plan in te zenden en om maatregelen te treffen om te voldoen aan de kasgeldlimiet. De provincie kan voorts bepalen dat voor het aangaan van nieuwe geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar voorafgaande toestemming van de provincie is vereist. De provincie kan daarbij een maximum vaststellen voor de schuld in rekening-courant van de Gemeente met inachtneming van de op dat moment bestaande betalingsverplichtingen van de Gemeente.

5.7 Overzicht informatiesystemen

In onderstaand overzicht staan de door de afdeling Treasury gebruikte treasury-informatiesystemen:

Nr. Informatiesystemen

1. Universe
Uitgefaseerd
2. SG treasury
In SG Treasury zijn alle leningen geadmineistreerd die de gemeente Groningen heeft opgenomen en uitgezet. Tevens is de functionaliteit van Universe overgenomen in de kasstroommodule.. In deze module worden alle interne rekeningen van de diensten van de gemeente Groningen beheerd. Het is een kopie van de database die de gemeente Groningen bij de BNG huurt. Dagelijks worden alle mutaties op de externe rekeningen ingelezen in SG Treasury en automatisch doorgesluisd naar de interne exploitatierekeningen.
3. BNG Betalingsverkeer (BNG BTV)
Via BNG BTV worden betalingen ten laste van en incasso's ten gunste van BNG-rekeningen naar de BNG verzonden. Tevens worden ontvangsten gemeld. Deze betalingen en ontvangsten worden ingelezen in de kasstroommodule. Via BNG BTV worden tevens de dagafschriften van de ABN AMRO Bank ontvangen.
4. ING Inside Business
In *ING Inside Business* worden de ontvangsten en betalingen van de ING rekeningen gemeld.
5. ABN AMRO AccessOnline
Via ABN AMRO *AccessOnline* worden betalingen ten laste van ABN AMRO-rekeningen naar de ABN AMRO Bank verzonden.

TREASURYSTATUUT GEMEENTE GRONINGEN 2016- 2017

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;
(GR 16.....);

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van .. februari 2016.

HEEFT BESLOTEN:

het Treasurystatuut gemeente Groningen 2016 - 2017 vast te stellen.

Oud	Nieuw
<p><u>Artikel 4</u> Limieten risicobeheer</p> <p>1. Kasgeldlimiet De netto-vlottende schuld van de gemeente mag niet meer bedragen dan het wettelijk vastgestelde percentage (peildatum 1 januari 2014: 8,5%) van het lastentotaal van de gemeentebegroting.</p> <p>2. Korte mismatch limiet Van de lange financieringsbehoefte mag een bedrag tot maximaal 17,5% van de netto opgenomen vaste schuld, vermeerderd met de ijzeren voorraad kort geld, met kortlopende middelen worden gefinancierd. Het financieringsresultaat wat ontstaat door meerjarig gebruik te maken van de kortlopende financiering is structureel opgenomen in het financiële meerjarenbeeld. Het meerjarige gebruik van kort geld zal elke twee jaar gelijktijdig met het statuut, of wanneer daar aanleiding voor is tussentijds worden bijgesteld. Naast het structurele resultaat kan er een incidenteel resultaat ontstaan door toepassing van korte mismatch financiering.</p>	<p><u>Artikel 4</u> Limieten risicobeheer</p> <p>1. Kasgeldlimiet De netto-vlottende schuld van de gemeente mag niet meer bedragen dan het wettelijk vastgestelde percentage (peildatum 1 januari 2016: 8,5%) van het lastentotaal van de gemeentebegroting.</p> <p>2. Korte mismatch limiet Van de lange financieringsbehoefte mag een bedrag tot maximaal 12,5% van de netto opgenomen vaste schuld, vermeerderd met de ijzeren voorraad kort geld, met kortlopende middelen worden gefinancierd. Het financieringsresultaat wat ontstaat door meerjarig gebruik te maken van de kortlopende financiering is structureel opgenomen in het financiële meerjarenbeeld. Het meerjarige gebruik van kort geld zal elke twee jaar gelijktijdig met het statuut, of wanneer daar aanleiding voor is tussentijds worden bijgesteld. Naast het structurele resultaat kan er een incidenteel resultaat ontstaan door toepassing van korte mismatch financiering.</p>
<p><u>Artikel 5</u> Richtlijnen Financiering OG</p> <p>5. Rente-omslag percentage (ROP) Voor de kapitaalverstrekking en de investeringen worden de gemiddelde financieringskosten door middel van het rente-omslag percentage (ROP) doorberekend. Berekening van het ROP vindt plaats op basis van de kosten van de huidige</p>	<p><u>Artikel 5</u> Richtlijnen Financiering OG</p> <p>5. Rente-omslag percentage (ROP) Voor de kapitaalverstrekking en de investeringen worden de gemiddelde financieringskosten door middel van het rente-omslag percentage (ROP) doorberekend. Berekening van het ROP vindt plaats op basis van de kosten van de huidige</p>

leningenportefeuille, de omvang van reserves en voorzieningen en de verwachte lange rente voor de nieuwe financieringsbehoefte. Het ROP wordt vastgesteld met als uitgangspunt een verwacht resultaat van nul voor de komende vier jaren.

Bij wijze van uitzondering valt de reservering van de verkoopopbrengst aandelen Essent buiten de bepaling van het ROP. De omvang van de aandelenopbrengst en daarmee de toename van de reserves is zodanig fors, dat dit eigenlijk niet goed past in het meerjarenbeeld lange financiering.

8. Rente Egalisatie Reserve

Om schommelingen in de rentekosten Lang Vermogen binnen een begrotingsjaar te beperken is er een Rente Egalisatie Reserve (RER). Uitgangspunt voor het opvangen van renteschommelingen is dat in het lopende jaar een renteschommeling op de gemeentelijke portefeuille kan worden opgevangen van 1%. Daarnaast moet het geraamde, structurele mismatchresultaat binnen het jaar opgevangen kunnen worden.

9. Financiering Woningbouw

Een bijzondere vorm van financiering aan derden is de financiering van woningbouwcorporaties. Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt aan woningbouwcorporaties. Als in een overeenkomst is opgenomen dat de geldgever moet voorzien in een vervolffinanciering of als er sprake is van renteherzieningen, komen we die afspraak nog na.

Artikel 6 Richtlijnen Financiering UG

1. Geen arbitrage

Het is niet toegestaan om gelden op te nemen en deze weer uit te zetten met als doel het genereren van inkomsten.

leningenportefeuille, de omvang van reserves en voorzieningen en de verwachte lange rente voor de nieuwe financieringsbehoefte. Het ROP wordt vastgesteld met als uitgangspunt een verwacht resultaat van nul voor de komende vier jaren.

8. Rente Egalisatie Reserve

Om schommelingen in de rentekosten Lang Vermogen binnen een begrotingsjaar te beperken is er een Rente Egalisatie Reserve (RER). Uitgangspunt voor het opvangen van renteschommelingen is dat in het lopende jaar een renteschommeling op de gemeentelijke portefeuille kan worden opgevangen van 1%. Daarnaast moet het geraamde, structurele mismatchresultaat **voor de volle omvang** binnen het jaar opgevangen kunnen worden.

9. Financiering Woningbouw

Een bijzondere vorm van financiering aan derden is de financiering van woningbouwcorporaties. Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt aan woningbouwcorporaties. Als in een overeenkomst is opgenomen dat de geldgever moet voorzien in een vervolffinanciering of als er sprake is van renteherzieningen, komen we die afspraak nog na. **Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de voorwaarden van het bouwoffensief Groningen.**

Artikel 6 Richtlijnen Financiering UG

1. Geen arbitrage

Het is niet toegestaan om gelden op te nemen en deze weer uit te zetten met als doel het genereren van inkomsten.

Tekst over "Mogelijke instrumenten" is slechts opgenomen in de nadere uitwerking.

2. Financiering derden

Het verstrekken van een geldlening aan derden is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door het college van B&W, waarbij expliciet gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en waarbij besloten wordt over de te verwerven zekerheden. In *voorkomende* gevallen zal het college een dergelijk besluit vooraf aan de raad voorleggen om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen. In het kader van het *aanvalsplan* Woningbouw kan er ook sprake zijn van een publiek belang indien een woningbouwcorporatie partij is bij een te realiseren complex.

Per geval wordt apart een lening aangetrokken en onder nader door het college van B&W vast te stellen voorwaarden door verstrekt aan de desbetreffende derde. Periodiek vindt beoordeling van het kredietrisico plaats.

3. Financiering Woningbouw

Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer aangetrokken ten behoeve

2. Mogelijke instrumenten

Een tijdelijk overschot van middelen wordt uitgezet, rekening houdend met de gestelde voorwaarden en wettelijke vereisten. De hoofdsom van de uitzetting dient intact te blijven. Voor het uitzetten van middelen zijn uitsluitend de volgende instrumenten toegestaan:

- 1) **De verplichte rekening courant bij het agentschap van het Ministerie van Financiën.**

3. Financiering derden

Het verstrekken van een geldlening aan derden is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door het college van B&W, waarbij expliciet gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en waarbij besloten wordt over de te verwerven zekerheden. In **alle** gevallen zal het college een dergelijk besluit vooraf aan de raad voorleggen om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen. In het kader van het **Bouwoffensief** Groningen kan er ook sprake zijn van een publiek belang indien een woningbouwcorporatie partij is bij een te realiseren complex.

Per geval wordt apart een lening aangetrokken en onder nader door het college van B&W vast te stellen voorwaarden door verstrekt aan de desbetreffende derde (**zogenaamde gematchte financiering**). **De ondergrens voor dergelijke gematchte financiering bedraagt 500.000 euro. Daarnaast is het mogelijk om bij geringe(re) bedragen aan financiering van derden deze te verstrekken in het kader van een door de raad van de gemeente Groningen vast te stellen regeling. Het afwegingskader bij de verstrekking van leningen aan derden is opgenomen in de nadere uitwerking bij het Treasurystatuut 2016-2017.**

4. Financiering Woningbouw

Conform raadsbesluit nummer 5a van 28 februari 2001 worden geen nieuwe leningen meer aangetrokken ten behoeve

van de financiering van woningbouwcorporaties. Uitzonderingen hierop zijn als in een overeenkomst is opgenomen dat de Geldgever moet voorzien in een vervolffinanciering of dat sprake is van renteherzieningen. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder *de voorwaarden van het aanvalsplan Woningbouw*. Het college draagt zorg voor actuele voorwaarden.

4. Verstrekken garanties

Aan derden worden in principe geen garanties op geldleningen verstrekt. Op initiatief van de Raad kan hiervan worden afgeweken.

Artikel 7

Artikel 7 Richtlijnen van de IRC-rekeningenstructuur

De richtlijnen voor de IRC-rekeningstructuur zijn:

1. *Organisatie* onderdelen van de gemeente financieren zich uitsluitend intern bij de Concern Treasury. Alleen de Concern Treasury is gerechtigd op te treden op de geld- en kapitaalmarkt.
2. Naast *organisatie* onderdelen kunnen aan de gemeente gelieerde instellingen een exploitatierekening bij de Concern Treasury aanhouden. Er worden geen nieuwe interne exploitatierekeningen aan derden meer verstrekt, tenzij het college van B&W hiertoe afzonderlijk besluit.

van de financiering van woningbouwcorporaties. Uitzonderingen hierop zijn als in een overeenkomst is opgenomen dat de Geldgever moet voorzien in een vervolffinanciering of dat sprake is van renteherzieningen. Ook uitgezonderd kunnen zijn leningen verstrekt onder de **criteria voor incidentele projectfinanciering als bedoeld in het Bouwoffensief Groningen**. Het college draagt zorg voor actuele voorwaarden.

5. Verstrekken garanties

Aan derden worden in principe geen garanties op geldleningen verstrekt, **tenzij expliciet opgenomen in een afzonderlijke regeling**. Op initiatief van de Raad kan hiervan worden afgeweken.

6. Overige bepalingen

Mocht uiteindelijk een lening voorstel niet volledig aan de gestelde kaders, zoals opgenomen in de nadere uitwerking van het Treasurystatuut, voldoen en in het kader van het publieke belang toch door moeten gaan, dan dient de afweging expliciet aan de raad te worden voorgelegd.

Artikel 7

Artikel 7 Richtlijnen van de IRC-rekeningenstructuur

De richtlijnen voor de IRC-rekeningstructuur zijn:

1. **Onderdelen** van de gemeente financieren zich uitsluitend intern bij de Concern Treasury. Alleen de Concern Treasury is gerechtigd op te treden op de geld- en kapitaalmarkt.
2. Naast onderdelen **van de gemeente** kunnen aan de gemeente gelieerde instellingen een exploitatierekening bij de Concern Treasury aanhouden. Er worden geen nieuwe interne exploitatierekeningen aan derden meer verstrekt, tenzij het college van B&W hiertoe afzonderlijk besluit.

Artikel 8 Limieten voor de IRC-rekeningenstructuur

2. Voor *organisatie onderdelen* geldt geen limiet op een IRC-rekening, tenzij het college van B&W anders beslist.

Artikel 11 Slotbepalingen

1. Dit statuut treedt in werking *met ingang van de eerste dag na haar bekendmaking met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2014.*
2. Dit statuut is geldig voor de *duur van twee jaren* vanaf de datum van *bekendmaking*.
3. Dit statuut kan worden aangehaald onder de naam 'Treasurystatuut gemeente Groningen 2014 - 2015'.
4. Met ingang van de dag waarop *Treasurystatuut gemeente Groningen 2014-2015* in werking treedt, wordt het *Treasurystatuut gemeente Groningen 2012-2013*, vastgesteld bij raadsbesluit van *25 april 2012* ingetrokken.

Artikel 8 Limieten voor de IRC-rekeningenstructuur

2. Voor **interne IRC-rekeningen** geldt Geen limiet op een rekening, tenzij het college van B&W anders beslist.

Artikel 11 Slotbepalingen

1. Dit statuut treedt in werking **op** de dag na **die van de** bekendmaking met terugwerkende kracht tot en met 1 januari **2016**.
2. Dit statuut is geldig voor de **jaren 2016 en 2017** vanaf de datum van **inwerkingtreding**.
3. Dit statuut kan worden aangehaald onder de naam 'Treasurystatuut gemeente Groningen **2016 - 2017**'.
4. Met ingang van de dag waarop *Treasurystatuut gemeente Groningen 2016-2017* in werking treedt, wordt het *Treasurystatuut gemeente Groningen 2014-2015*, vastgesteld bij raadsbesluit van **19 februari 2014** ingetrokken.